

1919

PRIVREDNA KOMORA VOJVODINE

Odbor za privredni sistem, ekonomsku politiku, razvoj, istraživanje i prestrukturiranje

QG 710-10

**Aktuelna privredna kretanja u Vojvodini
u periodu I-XII 2014. godine**

Novi Sad, februar, 2014. godine

Makroekonomski indikatori privređivanja

Privreda Srbije u 2014. godini suočava se sa recesijom, koja je posledica unutrašnjih faktora, i to uglavnom lošeg privrednog ambijenta i rastućih makroekonomskih rizika. Privredna aktivnost je u opadanju tokom cele godine, tako da je na nivou 2014. godine zabeležen pad BDP od 1,8%.

Na **pad ekonomskih aktivnosti** uticao je pad bruto dodate vrednosti (BDV) u sektoru rudarstva i snabdevanju električnom energijom i gasom, kao i prerađivačke industrije (ukupan pad je procenjen na 7,1%). Pad u je bio najzraženiji u drugoj polovini godine i to u trećem kvartalu 13,2% i u četvrtom kvartalu 9,0%. U sektoru finansijske delatnosti i delatnosti osiguranja zabeležen je pad od 1,6% na godišnjem nivou.

Na **rast ekonomske aktivnosti** uticao je rast fizičkog obima proizvodnje u sektoru poljoprivrede, na godišnjem nivou od 0,8%, građevinarstvu od 0,9%, i rast bruto dodate vrednosti u sektoru informisanja i komunikacije od 1,9%).

Prema podacima RZS R Srbije, u 2014. godini, **industrijska proizvodnja** R Srbije, zabeležen je dubok pad od 6,5%. Trend pada proizvodnje je otpočeo u drugom kvartalu, 4,3%, produbljen u trećem kvartalu, 14,0% i ostaje visok do samog kraja godine (oktobar, 11,2%, novembar, 8,7% i decembar 5,3%). Pad industrijske proizvodnje je rezultat smanjene proizvodnje u sektoru rudarstva i sektoru snabdevanja električnom energijom, gasom i parom, ali i negativnog doprinosa smanjene proizvodnje hemijske industrije, naftinih derivata i motornih vozila u sektoru prerađivačke industrije.

Industrijska proizvodnja AP Vojvodine, u 2014. godini, poslujući u takođe lošem privrednom ambijentu, ostvarila je rast 1,4%. Značajno je istaći da je industrijska proizvodnja, i pored svih kolebanja na putu do rastućeg trenda, značajno potaknuta visokom međugodišnjom stopom rasta industrije od 10,4%, ostvarenom u decembru mesecu 2014. godine. Rast industrijske proizvodnje održan je povećanjem privređivanja u sektoru prerađivačke industrije, tačnije, prehrambene industrije (međugodišnja stopa rasta od 6,8%), farmaceutske industrije (1,0%), industrije metalnih proizvoda (7,6%) i proizvodnja mašina i opreme (međ.god. stopa rasta 87,6%) i dr. U decembru mesecu, zabeležene su visoke stope rasta u prehrambenoj industriji od 31,5 %, u farmaceutskoj 16,0% i u proizvodnji mašina i opreme 164,7%, u odnosu na isti mesec prethodne godine.

Vrednost **spoljnotrgovinske razmene** u 2014. godini koja je realizovana na nivou R Srbije, manja je za 0,9% u odnosu na vrednost robne razmene u prethodnoj godini. Pozitivno u ovoj razmeni je to što je vrednost izvoza rasla po prosečno nešto višoj stopi u odnosu na prosečnu stopu rasta vrednosti uvezene robe.

Kako je izvozna tražnja u drugoj polovini godine u značajnom padu u odnosu na prethodnu godinu, vrednost izvoza R Srbije ostvarena je u iznosu od 14,8 mlrd. USD, a od toga 33,3% su realizovali izvoznici AP Vojvodine. Vrednost izvoza regiona iznosi 4,9 mlrd. USD i za 3,2% je veći u odnosu na prošlogodišnju vrednost realizacije.

Ukupni uvoz na nivou zemlje, u ovom periodu veći je za 0,5% i iznosi 20,6 mlrd. USD, dok je vrednost uvoza Vojvodine smanjen za 0,3%.

Brži rast vrednosti izvoza od vrednosti uvoza, rezultiralo je manjem deficitu robne razmene na nivou zemlje za 2,2%, u iznosu 5,8 mlrd. USD, a kod robne razmene Vojvodine deficit je manji za 13,3% i iznosi 1,1 mlrd. USD.

Tabela 1. Pregled makroekonomskih indikatora za R Srbiju i region Vojvodine

Osnovni makroekonomski pokazatelji	Region Vojvodina <u>XII 2014.</u> <u>XII 2013.</u>	R Srbija <u>XII 2014.</u> <u>XII 2013.</u>	Region Vojvodina <u>I-XII 2014.</u> <u>I-XII 2013.</u>	R Srbija <u>I-XII 2014.</u> <u>I-XII 2013.</u>
BDP	2013: I kvartal 2,4%; II kvartal 1,1%; III kvartal 3,4%; IV kvartal 3,3%; 2014: I kvartal -0,2%; II kvartal -1,2%; III kvartal -3,8%; IV kvartal -1,8%.			
Industrijska proizvodnja	10,4%	-5,3%	1,4%	-6,5%
Spoljnotrgovinska razm. u mil. USD			10.990,6	35.162,4
% promene			1,2%	-0,9%
Izvoz u mil. USD			4.943,6	14.843,3
% promene			3,2%	1,6%
Uvoz u mil. USD			6.047,0	20.649,8
% promene			-0,3%	0,5%
Spoljnotrgovinski deficit u mil. USD			-1.103,4	-5.806,4
% promene			-13,3%	-2,2%
Promet robe na malo (stalne cene)	0,6%	4,2%	0,5%	2,0%
Potrošačke cene		1,7%		2,9%
Zarada po zaposlenom - realno	-6,7%	-3,5%	-2,6%	-1,7%
Zarada po zaposlenom - nominalno	-5,4%	-1,9%	0,2%	1,2%

Potrošačke cene robe i usluga u decembru 2014. godine, u odnosu na prethodni mesec iste godine, u proseku su niže za 0,4%, a u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane su za 1,7%, dok prosečan godišnji rast iznosi 2,9%. Smanjena domaća i izvozna tražnja uticale su na smanjen pritisak na cene hrane. U novembru mesecu došlo je do pada i cena cigareta i naftnih derivata, čime je nivelisano poskupljenje povrća. Ovakvo kretanje potrošačkih cena roba i usluga je uticalo da se inflacija zadrži ispod donje granice odstupanja.

Promet robe u trgovini na malo u regionu AP Vojvodine, prema decembarskim pokazateljima RZS R Srbije, je zabeležio blagi rast od 0,5% u 2014. godini, a u decembru mesecu u odnosu na isti mesec prethodne godine, takođe blagi rast od 0,6%. Promet robe u trgovini na malo na nivou R Srbije, u 2014. godini povećan je za 2,0%, a u decembru mesecu u odnosu na isti mesec prethodne godine zabeleženo je povećanje od 4,2%.

Prosečna zarada po zaposlenomu u regionu AP Vojvodine u 2014. godini je realno opala za 2,6% na međugodišnjem nivou, a u decembru mesecu 2014. godine u odnosu na

decembar prethodne godine je manja za 6,7%. Na nivou R Srbije, prosečan pad zarade, je realno nešto manji (-1,7%) na međugodišnjem nivou, a poredeći prosečnu realnu zaradu u decembru mesecu 2014.godine u odnosu na isti mesec prethodne godine manja je za 3,5%.

Tokom 2014 godine, na bazi podataka o registrovanoj **zaposlenosti i nezaposlenosti** imamo pojavu da se smanjuje i broj zaposlenih i broj nezaposlenih, što može da znači da se povećava grupa „neaktivnog stanovništva“ koje nije više obuhvaćeno ovim registrima.

Broj zaposlenih lica u AP Vojvodini, prema podacima RZS R Srbije i NSZ R Srbije, na kraju decembra 2014. godine, je 440.204 lica, od toga 98.786 lica su privatni preduzetnici i zaposleni kod njih. U odnosu na stanje na kraju decembra 2013.godine broj zaposlenih se smanjio za 4.169 lica ili za 1,0%.

Broj nezaposlenih lica, prema podacima iz registra NSZ AP Vojvodine, na kraju decembra 2014. godine je 184.279 lica a to je za 15.491 lice manje u odnosu na stanje broja nezaposlenih u evidenciji od decembra 2013. godine, što znači da se i broj nezaposlenih smanjio za 7,8%.

Prva polovina godine prošla je u predizbornim i postizbornim aktivnostima, da bi se tek u drugoj polovini 2014.godine, započelo sa donošenjem reformskih zakona koji su dugo najavljivani u prethodnoj godini. Na pad privredne aktivnosti uticalo je i zatvaranje nekih nesolventnih preduzeća. U ovoj godini, zabrinjavajući su i podaci o postepenom smanjenju izvozne tražnje, državne tražnje i privatne potrošnje, kao i rast deficita tekućeg platnog bilansa na 7% BDP. Fiskalni deficit je nešto niži od očekivanog (7,5% BDP), ali još uvek najveći fiskalni deficit u Evropi u ovoj godini. Započeta je fiskalna konsolidacija i to smanjenjem plata u javnom sektoru i penzija.

Dešavanja u međunarodnom okruženju unosila su neizvesnost u pogledu dinamike ekonomskog oporavka, kao i posledica uticaja divergentnih monetarnih politika, zatim, uticaja novih geopolitičkih tenzije, a zabeležen je i oštar pad cene nafte na svetskom tržištu.

Usled različitog karaktera monetarnih politika ECB-a i FED-a, dolare je ojačao u odnosu na evro, posledično, došlo je do ukidanja minimalnog kursa švajcarskog franka u odnosu na evro, što je uzdrimalo svetsko finansijsko tržište i navelo investitore da ponovo preispitaju svoje procene rizika ulaganja.

Ovi uticaji su uzdrмали i naše krhko finansijsko tržištene i pojačali fiskalni rizik (obaveze države su povećane), utičući i na relativno povećanje duga u odnosu na BDP. Samo snažno jačanje dolara u odnosu na evro a i na dinar doprinelo je povećanju javnog duga.

Poljoprivredna proizvodnja

Poljoprivredna proizvodnja u 2014.godini odvijala se u nepovoljnim ekonomskim uslovima. Nedostatak sopstvenih sredstava za finansiranje tekuće poljoprivredne proizvodnje ograničava nivo primenjene agrotehnike kod većine subjekata primarne poljoprivrede. Zbog nerešenog prihvatljivog načina finansiranja u poljoprivredi, ratarska proizvodnja i dalje zavisi od klimatskih uslova, koji su u 2014.godini bili dobri, prevashodno zbog visokog nivoa padavina. Vremenski uslovi nisu pogodovali pšenici, ali jesu kukuruзу, šećernoj repi i soji, pa su ostvareni rekordni prinosi.

Ostvarena proizvodnja najvažnijih useva u Vojvodini u 2013. i 2014.godini

PROIZVODNJA	Ostvareno u 2013. godini			Ostvareno u 2014. godini			Indexi 2014/2013		
	ha	t/ha	tona	ha	t/ha	tona	ha	t/ha	tona
Pšenica	294.275	5,49	1.617.068	315.870	4,54	1.434.902	107,3	82,7	88,7
Kukuruz	648.081	5,8	3.954.040	609.911	8,79	5.361.294	94,1	151,5	135,6
Šećerna repa	59.626	48,6	2.896.321	61.251	55,6	3.405.275	102,7	114,4	117,6
Suncokret	170.870	2,8	476.438	159.227	2,97	473.103	93,2	106,1	99,3
Soja	146.574	2,4	357.344	141.550	3,58	506.403	96,6	149,2	141,7

Izvor: Republički zavod za statistiku

Vremenski uslovi u 2014.godini imali su odstupanja u odnosu na prosečne vrednosti. Proizvodna 2013/2014.godina bila je toplija, ali sa znatno većom količinom padavina u odnosu na višegodišnji prosek. Povoljni vremenski uslovi i primena odgovarajuće agrotehnike uticali su da se kod većine osnovnih ratarskih useva ostvare bolji prinosi nego u 2013.godini.

Od svih najvažnijih ratarskih useva koje se gaje u Vojvodini, u 2014.godini jedino je kod pšenice ostvaren manji prinos, zbog toga što je u 2013.godini ostvaren rekordan prosečan prinos (5,49 t/ha), ali i zbog toga što se u velikoj meri još uvek koristi nedeklarisano seme, kasni sa setvom i koristi malo đubriva. Na smanjenje prinosa i kvalitet imale su i uticaj i intezivne padavine u maju.

Prema podacima RZS najveći rast prinosa zabeležen je kod kukuruza i soje. Ostvaren prosečan prinos zrna kukuruza od 8,79 t/ha i soje od 3,58 t/ha, je najveći od kada se prati Statistika.

Ostvarena proizvodnja soje od 506.000 tona je za 41,7% veća u poređenju sa 2013.godinom, a proizvodnja kukuruza od 5,36 miliona tona je za 35,6% veća u odnosu na 2013.godinu.

Kod suncokreta prema podacima RZS ostvarena proizvodnja je na nivou 2013.godine.

Podaci RZS pokazuju da su ostvareni prinosi šećerne repe od 55,6 t/ha u odnosu na 2013.godinu veći za 14,4%. Za razliku od RZS, podaci P.Z."Industrijsko bilje", pokazuju da su u 2014.godini ostvareni rekordni prinosi. Na osnovu njihovih podataka, šećerna repa je izvađena sa oko 71.000 ha. Ostvaren prosečan prinos od 67,9 t/ha i ukupno je obezbeđeno 4,82 miliona tona šećerne repe za preradu, od čega se može dobiti oko 590 hiljada tona šećera. Digestija u preuzetoj repi je dosta niska i iznosi 13,61%, a procenat nečistoće 18,6%.

Ostvarena proizvodnja žitarica je iznad potreba domaćeg tržišta, pa je višak usmeren ka izvozu. U ekonomskoj 2013/2014.godini ostvaren je izvoz kukuruza u zrnju iz Srbije od 1,8 miliona tona, što je 3 puta više u odnosu 2012/13.godinu.

Izvoz pšenice roda 2013.godine iz Srbije (i brašna prevedenog u pšenicu) u periodu od jula 2013. do juna 2014.godine iznosi 1.349.118 tona. U odnosu na izvoz pšenice u ekonomskoj 2012/13.godini izvezeno je skoro dvostruko više pšenice.

Setva pšenice rod 2015.godine

Sa jesenjom setvom započela je proizvodna 2014/2015.godina. Kao i predhodnih godina, ni u ovoj setvi nisu obezbeđeni uslovi za intezivnija ulaganja, kao nužne pretpostavke za povećanje prinosa po jedinici površine, a time veće i rentabilnije proizvodnje. Visoko učešće nedeklarisanog semena u setvi (preko 60%) i kasni rokovi setve utiće na prinos pšenice roda 2015.godine.

Kašnjenje sa berbom kukuruza onemogućavalo je obavljanje setve pšenice, pa je u optimalnom roku u Vojvodini zasejano svega oko 100.000 ha. Povoljni vremenski uslovi omogućavali su da se setva obavlja sve do početka decembra. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, setva pšenice na području Vojvodine obavljena je na 297.251 ha što je za oko 5,6% više nego u jesen 2013.godine. Na kasnije obavljenu setvu uticaj su imali i rast cena pšenice u novembru i decembru 2014.godine.

Troškovi setve pšenice za osnovni repromaterijal iznose oko 25.000 dinara/ha, što je na približno istom nivou kao i predhodne godine.

Na početku vegetacije na poljima pšenice uočen je napad poljske voluharice, dok je početkom decembra na površinama zasejane pšenicom registrovano značajno prisustvo fitopatogenih gljiva.

Preporuka zemljoradnicima je da obilaze svoje parcele i da vizuelnim pregledima ustanove da li na biljkama postaje simptomi bolesti.

Mere agrarne politike

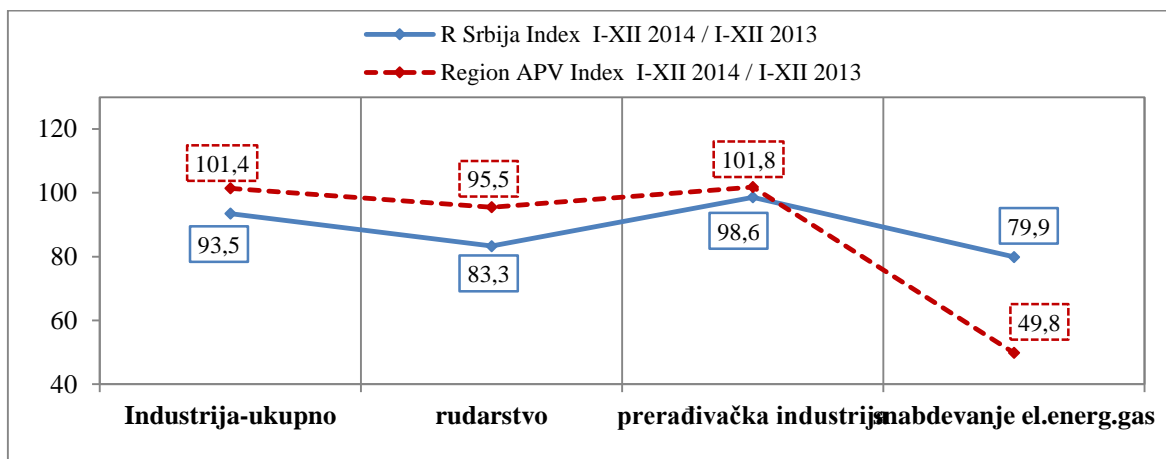
Jedan od faktora koji utiče na odluku proizvođača o zasnivanju nove proizvodnje jesu mere agrarne politike. Vlada Republike Srbije je bila u obavezi da donese Uredbu o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2015.godini, ali do zaključenja ovog materijala (19.februara 2015.godine), Uredba nije doneta.

Na osnovu ovih faktora koji utiču na opredeljenje proizvođača za zasnivanje određene proizvodnje u ratarstvu, može se proceniti da će u prolećnoj setvi 2015.godine doći do smanjenja površina pod šećernom repom, a da će kukuruz i uljarice zauzeti uobičajene površine.

Industrija

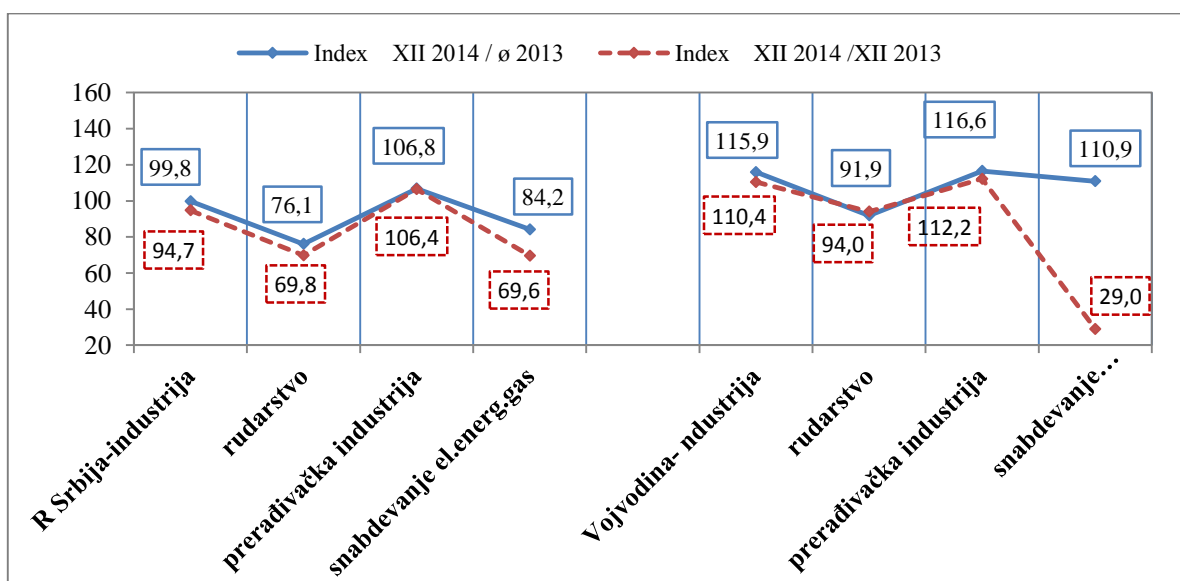
Industrijska proizvodnja vojvođanskog regiona, u periodu januar-decembar 2014. godine, veća je za 1,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po sektorima, rast obima proizvodnje je potaknut rastom proizvodnje u sektoru prerađivačke industrije za 1,8%. U sektoru snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacijom, zabeležena je duplo manja proizvodna aktivnost (index 49,8%), a u sektoru rudarstva ona je opala za 4,5%.

Graf. 1. Kretanje industrijske proizvodnje po sektorima za period 2014.g. / 2013.g.

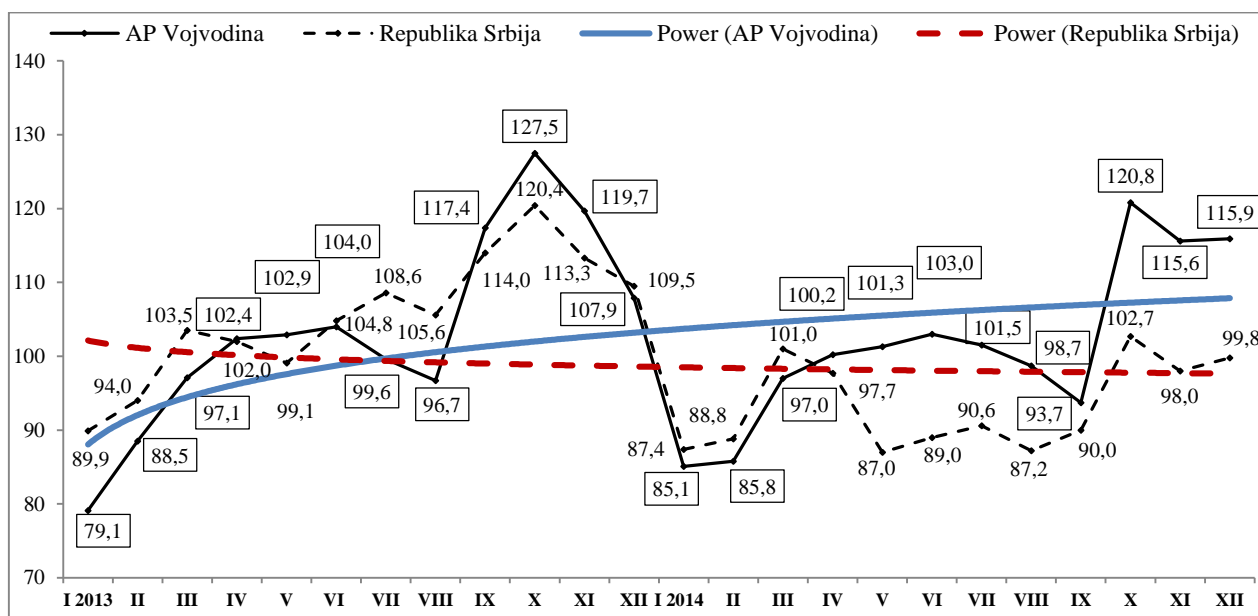
Posmatrano ukupno, pad industrije, na nivou R Srbije u 2014. godini je ostvaren po stopi od 6,5% i beleži pad u sva tri sektora proizvodnje. Proizvodna aktivnost u sektoru rudarstva smanjena je za 16,7%, u prerađivačkoj industriji za 1,4% i sektoru snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizaciji za 20,1%.

Graf.2. Kretanje industrijske proizvodnje po sektorima u XII 2014.godine / XII 2013.godine i ø 2013.godine

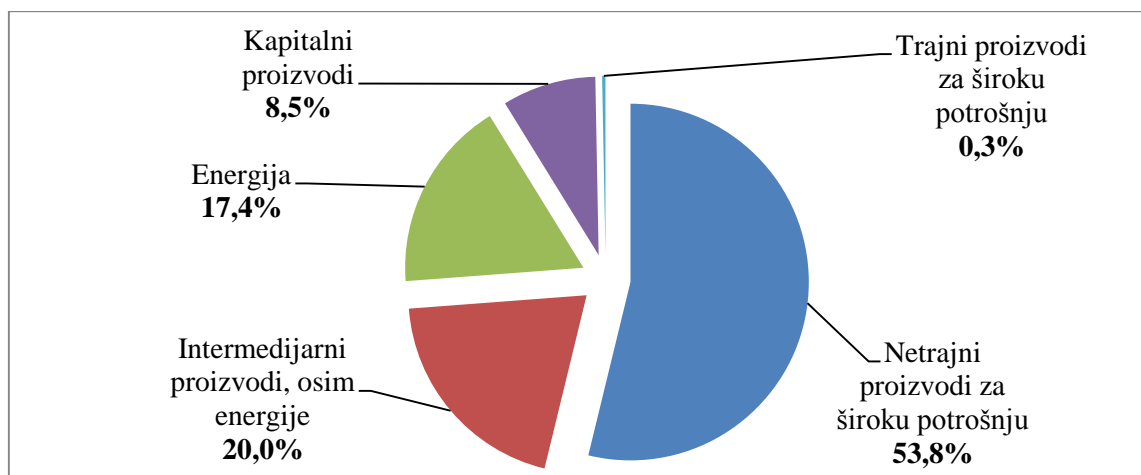
Fizički obim industrijske proizvodnje regiona AP Vojvodine, u decembru mesecu 2014. godine veći je za 10,4% od ostvarene proizvodnje u decembru 2013. godine (R Srbija pad od 5,3%). Rast industrijske proizvodnje u vojvođanskom regionu, u ovom mesecu zabeležen je jedino u sektoru prerađivačke industrije za 12,2%, dok je pad proizvodnje zabeležen u sektoru snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizaciji za 71% i u sektoru rudarstva za 6,0. Decembarska industrijska proizvodnja vojvođanskog regiona je veća i od prosečanog nivoa proizvodnje u 2013. godini (15,9%) i to kao rezultat, pre svega, većeg obima prehrambene industrije za 49,8%, proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda za 8,0% i proizvodnje derivata nafte za 4,1%.

Graf.3. Indeksi industrijske proizvodnje (mesec 2014/Ø2013=100) sa trendom kretanja

U periodu januar-december 2014. godine u odnosu na isti period 2013. godine, posmatrano *po nameni proizvodnje*, a sa aspekta visine učešća u ukupnoj industrijskoj proizvodnji regiona AP Vojvodine, zabeležen je:

Graf.4. Industrijska proizvodnja po nameni u 2014. godini (učešće u %)

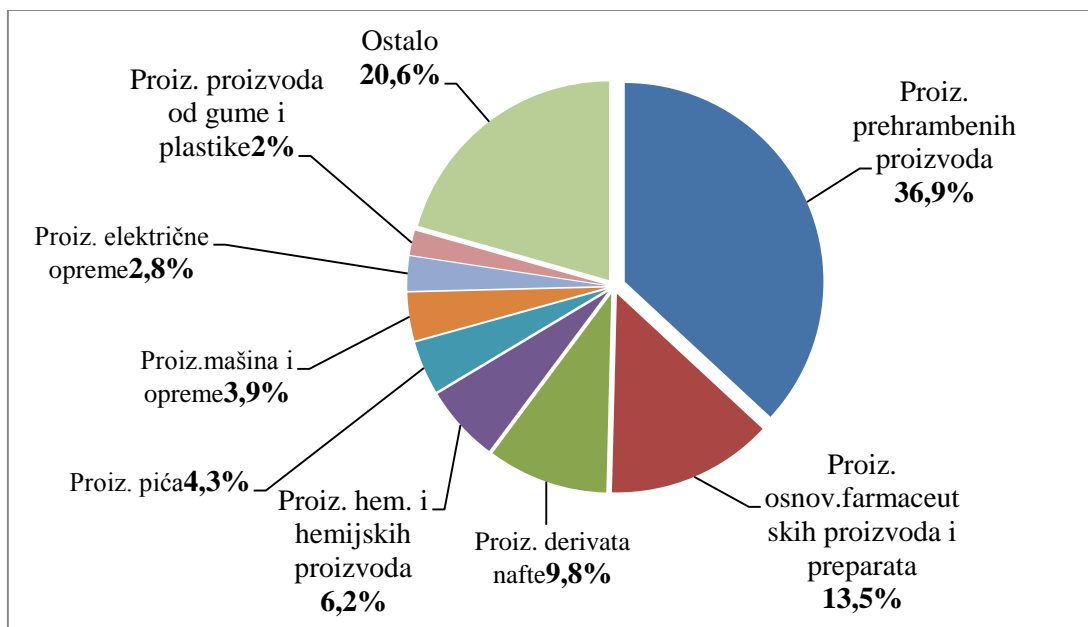
- rast proizvodnje od 1,1% kod netrajnih proizvoda za široku potrošnju (učešće **53,8%**),
- rast proizvodnje od 25,5% kod kapitalnih proizvoda (učešće **8,5%**),
- pad proizvodnje od 3,3% kod intermedijarnih proizvoda, osim energije (učešće **20,0%**),
- pad proizvodnje od 1,9% kod energije (učešće **17,4%**) i
- pad proizvodnje od 0,8% kod trajnih proizvoda za široku potrošnju (učešće **0,3%**).

U prerađivačkoj industriji (čiji obim proizvodnje u ovom periodu čini 92,3% ukupne industrije Vojvodine) zabeležena je međugodišnja stopa rasta od 1,8% koja je podržana rastom u 10 od ukupno 24 oblasti prerađivačke industrije. Učešće oblasti koje beleže trend rasta čine 59,7% prerađivačke industrije regiona.

Najizrazitiji rast ostvaren je u proizvodnji prehrambenih proizvoda 6,8% (učešće 36,9%), u proizvodnji farmaceutskih proizvoda 1,0% (učešće 13,5%), u proizvodnji mašina i opreme za 87,6% (učešće 3,9%), proizvodnji metalnih proizvoda za 7,6% (učešće od 1,6%), proizvodnji osnovnih metala 5,1% (učešće 1,3%), proizvodnji papira 7,7% (učešće 1,1%) i u proizvodnji proizvoda od nemetalnih minerala 3,4% (1,0%).

Najizrazitiji pad sa najvećim uticajem na trend kretanja prerađivačke industrije je pad proizvodnje derivata nafte od 0,2% (učešće 9,8%), proizvodnje hemijskih proizvoda od 22% (učešće 6,2%), proizvodnje pića od 5,5% (učešće 4,3%), proizvodnje električne opreme od 7,4% (učešće 2,8%), proizvodnje motornih vozila i prikolica 8,2% (učešće 2%) i proizvodnje proizvoda od gume i plastike 9,4% (učešće 2%).

Graf.5. Struktura prerađivačke industrije po oblastima za decembar 2014. godine (učešće u %)

Posmatrano po oblastima i veličini uticaja na kretanje ukupne prerađivačke industrije regiona, u periodu januar-decembar 2014. godine u odnosu na isti period 2013. godine, prvih pet ostvarile su:

- proizvodnja prehrambenih proizvoda (učešće 36,9%), rast od 6,8%;
- proizvodnja osnov. farmac. proizvoda i preparata (učešće 13,5%), rast od 1,0%;
- proizvodnja derivata nafte (učešće 9,8%), pad od 0,2% i
- proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda (učešće 6,2%), pad od 22%;
- proizvodnja pića (učešće 4,3%), pad od 5,5%.

Učešće ovih oblasti u prerađivačkoj industriji je 70,7%.

Zalihe gotovih proizvoda u industriji vojvođanskog regiona u decembru 2014. godine veće su za 2% u odnosu na ostvarene u istom mesecu prethodne godine.

Posmatrano sektorski, zalihe su opale za 12,2% u sektoru rudarstva, a u sektoru prerađivačke industrije porasle su za 2,1%.

Posmatrano po nameni proizvoda, zalihe gotovih proizvoda su, u istom periodu, porasle: kod kapitalnih proizvoda za 11,8%, kod trajnih proizvoda za široku potrošnju za 5,2% kod netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 5,1%, a opale su kod intermedijarnih proizvoda, osim energije 4,1% i kod energije za 12,4%.

Robna razmena sa inostranstvom

Vrednost spoljnotrgovinske razmene privrednih subjekata vojvođanskog regiona u 2014. godini, je realizovana u iznosu od 10.990,6 mil. USD, a čini povećanje po stopi od 1,2% u odnosu na prethodnu godinu. Vrednost izvoza je zabeležena u iznosu od 4.943,6 mil.USD i za 3,2% je veća u odnosu na prethodnu godinu. Vrednost uvoza realizovana je u iznosu 6.047,0 mil. USD a to je manje za 0,3%. Brži rast izvoza od uvoza rezultirao je smanjenje deficita robne razmene za 13,3% iznosi i iznosio je 1.103,4 mil.USD.

Tabela 2. Kretanje robne razmene Vojvodine sa inostranstvom (u mil.USD)

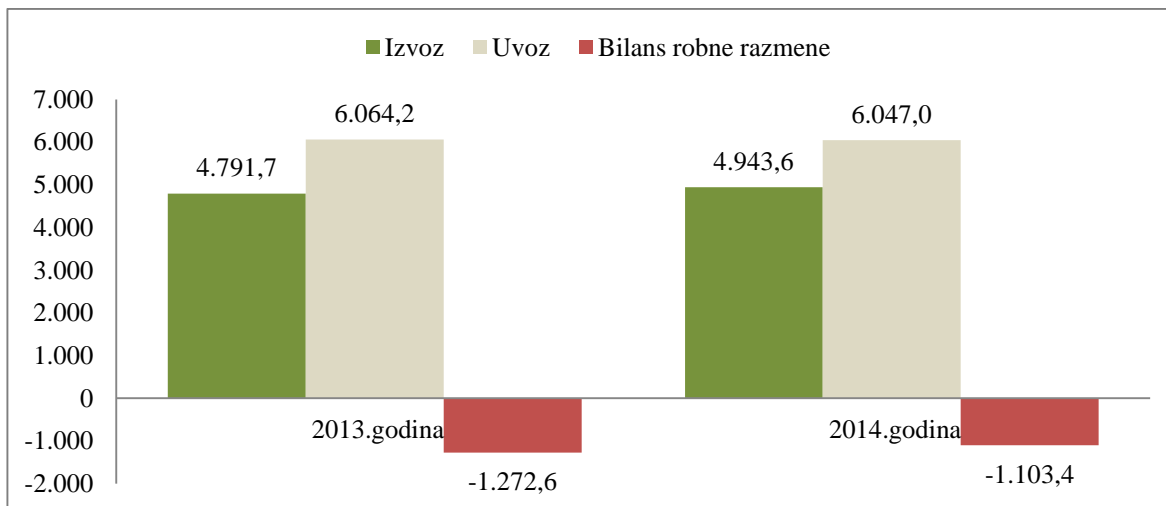
Elementi	Vrednaost u 2013.	Vrednost u 2014.	Index 2014. 2013.	% učešća u R Srbije
IZVOZ	4.791,7	4.943,6	103,2	33,3
UVOZ	6.064,2	6.047,0	99,7	29,3
Ukupna robna razmena	10.855,9	10.990,6	101,2	31,3
Bilans robne razmene	-1.272,6	-1.103,4	86,7	19,0
% pokrivenosti uvoza izvozom	79,0	81,8		

Izvor podataka: Saopštenje ST 12 br.25 i Saopštenje ST 15 br.28, RZS RS

Istovremeno je zabeleženo povećanje pokrivenosti uvoza izvozom sa 79,0% (u 2013. godini) na 81,8% u 2014.godine.

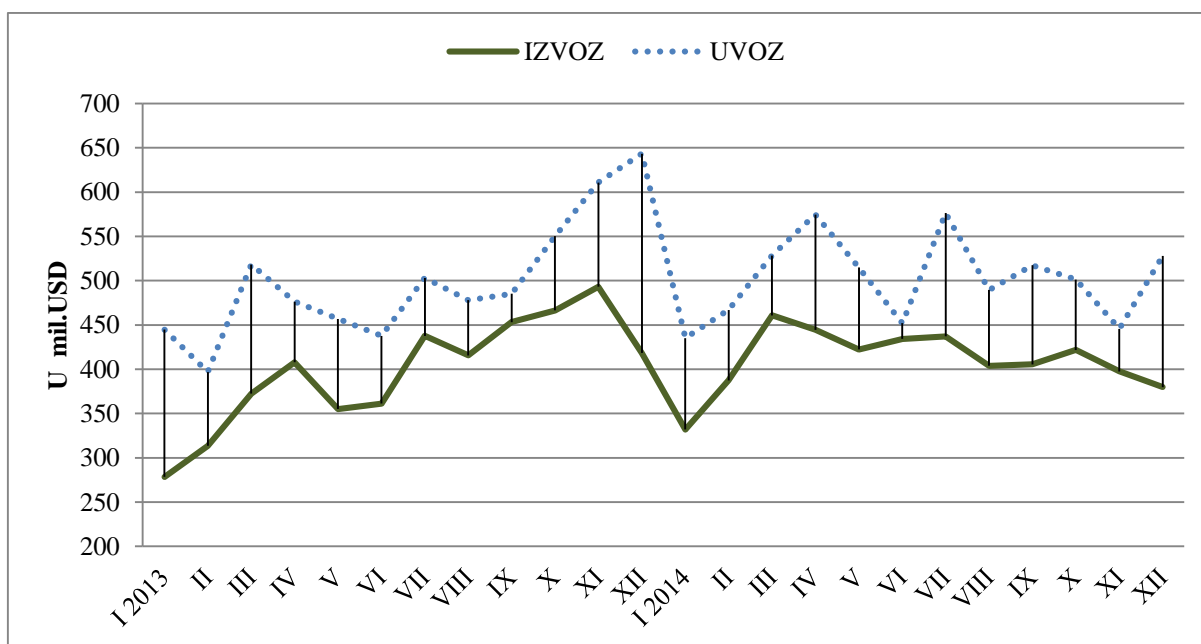
U 2014. godini, vojvođanski privrednici su realizovali 31,3% robne razmene Republike Srbije i to u ukupnom izvozu su učestvovali sa 33,3%, a u ukupnom uvozu sa 29,3%.

Graf.6. Pregled kretanja robne razmene regiona Vojvodine (u mil. USD)

Izvor podataka: Saopštenje ST 12 br.25 RZS RS

Graf.7. Mesečna dinamika kretanja izvoza i uvoza regiona Vojvodine (mil.USD)

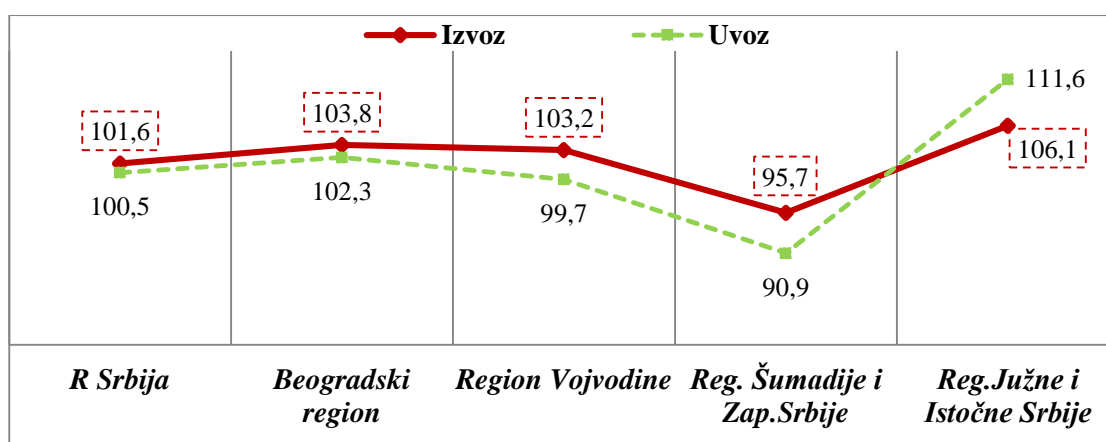

Izvor podataka: Saopštenje ST 12 br.25 RZS RS

Deficit spoljnotrgovinske razmene vojvođanskog regiona (-1.103,4mil.USD) u ukupnom deficitu na nivou spoljnotrgovinske razmene Republike Srbije (-5.806,4mln.USD) učestvuje sa oko 19,0%.

U 2014.godini, na nivou R Srbije realizovan je izvoz u vrednosti 14,8 mlrd USD, a to je za 1,6% više u odnosu na prethodnu godinu. Na usporeniiji rast izvoza, uticao je pored pada privredne aktivnosti uzrokovane poplavama i dubokim padom energetskog sektora, uticao je i pad svetske tražnje. Ono što je takođe zabrinjavajuće je i izraženiji pad proizvodnje motornih vozila u četvrtom kvartalu tekuće godine koji je prouzrokovan smanjenom izvoznom tražnjom i padom konkurentnosti ovih proizvoda. Ono što je održalo nivo izvoza i uticalo na smanjenje deficita ukupne robne razmene, je rast izvoza prehrambenih proizvoda (žitarica i proizvoda na bazi žitarica, povrća i voća, šećera, biljnih ulja), pića i duvana, električnih mašina i aparata, obojenih metala kao i proizvoda od metala, proizvoda od kaučuka, odevnih proizvoda, i još nekih za koje možemo da kažemo da u robnoj razmeni po sektorima i odsecima SMTK beleže suficit razmene.

Graf.8. Pregled kretanja vrednosti izvoza i uvoza R Srbije ukupno i po regionima u 2014./2013.godinu

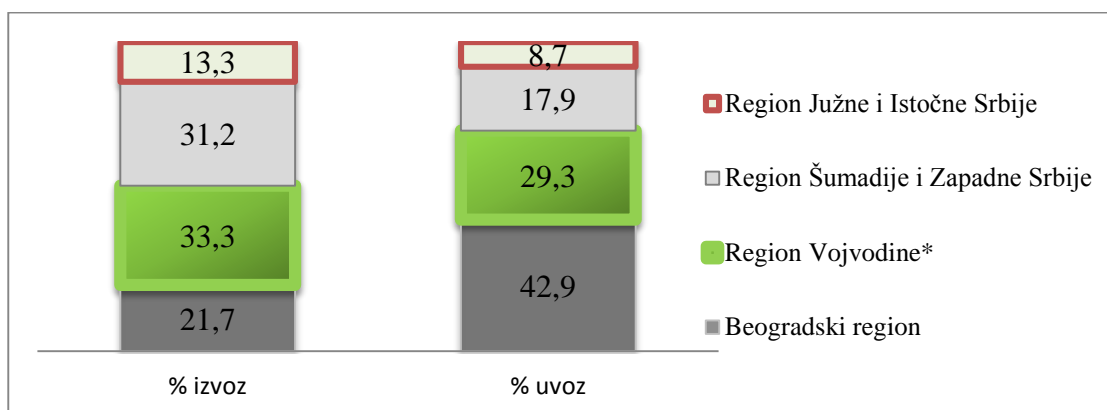
Izvor podataka: Saopštenje ST 12 br.25. RZS RS

Posmatrano regionalno (NUTS2), u 2014. godini, zabeležen je rast izvoza u regionu Južne i Istočne Srbije za 6,1%, u Beogradskom regionu za 3,8%, regionu Vojvodine povećanje za 3,2%, dok je pad izvoza registrovan u regionu Šumadije i Zapadne Srbije za 4,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupna vrednost uvoza na nivou R Srbije u 2014.godini, je skoro na nivou prethodne godine (rast od 0,5%), kao rezultat povećanja vrednosti uvoza u Beogradskom regionu za 2,3%, i regiona Južne i Istočne Šumadije za 11,6 a pada vrednosti uvoza regiona Vojvodine za -0,3%) i regiona Šumadije i Zapadne Srbije za 9,1%. Regionalno posmatranje realizacije uvoza i izvoza nije pokazatelj od značaja jer se određuje po sedištu izvoznika i uvoznika a ne po mestu proizvodnje ili utroška. Na primer, u uvoza vojvođanskog regiona, 37% vrednosti odnosi se na enegente koji se koriste za potrebe svih regiona.

Na bazi podataka RZS R Srbije, u 2014.godini, u ukupnom izvozu, region Vojvodine učestvuje sa 33,3%, region Šumadije i Zapadne Srbije sa 31,2%, Beogradski region 21,7% i region Južne i Istočne Srbije učestvuje sa 13,3%. Od ukupnog izvoza, 0,4% vrednost nije razvrstano po regionim.

Graf. 9. Učešće regiona(NUTS2) u ukupnom izvozu i uvozu u 2014.godine

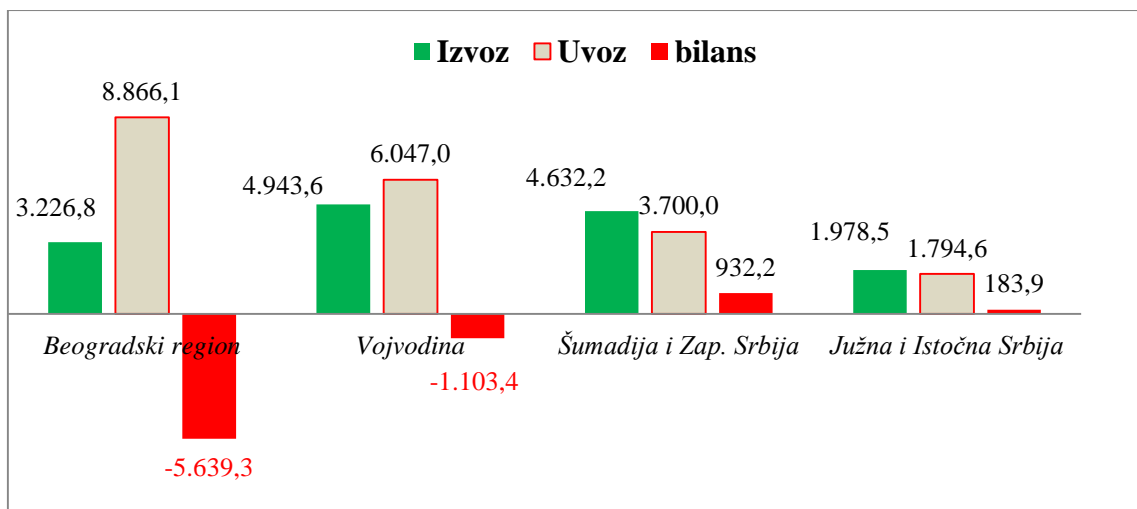

Izvor podataka: Saopštenje ST 12 br.25. RZS RS

U realizaciji uvoza, Beogradski region je učestvovao sa 42,9%, region Vojvodine sa 29,3%, region Šumadije i Zapadne Srbije sa 17,9% i region Južne i Istočne Srbije sa 8,7%. Od ukupnog uvoza, 1,2% vrednosti je nerazvrstano po teritorijama.

Izvoz i uvoz po regionima dat je prema sedištu vlasnika robe u momentu prihvatanja carinske deklaracije. Tako se uvoz nafte i gasa, evidentira u Regionu AP Vojvodine i manji deo u Beogradskom regionu, a to su energenti za ukupnu teritoriju R Srbije. *

Graf.10. Pregled realizovane vrednosti robne razmene R Srbije po regionima(NUTS2) u 2014.godine

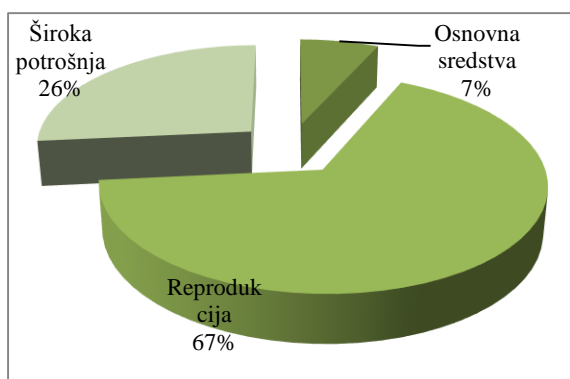

Izvor podataka: Saopštenje ST 12 br.25. RZS RS

Struktura robne razmene Vojvodine sa inostranstvom - po nameni proizvoda

U ostvarenom izvozu regiona Vojvodine u 2014.godini, posmatrano po namenama proizvoda, dominantnu vrednost ima izvoz materijala za reprodukciju (3.297,2 mil.USD), čini 66,7% izvoza i veći je za 2,5% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće učešće u strukturi izvoza po namenama proizvoda, zabeleženo je kod izvoza proizvoda za reprodukciju sa čime ne možemo biti naročito zadovoljni, jer to i dalje ukazuje na dominantan izvoz proizvoda niže faze obrade.

Graf.11. Struktura izvoza- po nameni proizvoda

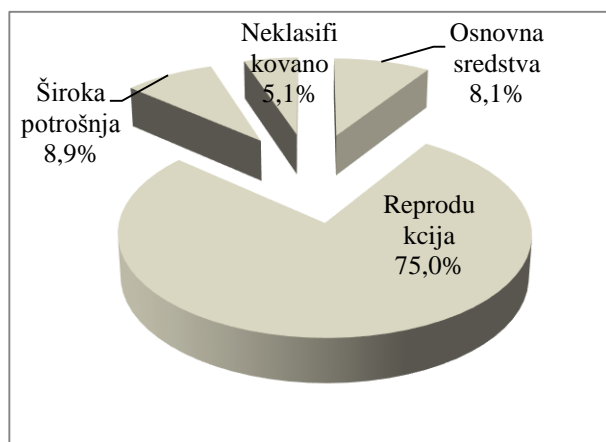
Izvoz robe za široku potrošnju čini 26,5% ukupne vrednosti izvoza i veći je za 3,4% u odnosu na prethodnu godinu. Izvoz osnovnih sredstava je zabeležio povećanje od 9,4% u odnosu na prethodnu godinu i čini tek 6,8 ukupnog izvoza.

Tabela 3. Kretanje izvoza AP Vojvodine - po nameni proizvoda (mil. USD)

IZVOZ	2013.g.	% učešća	2014.g.	% učešća	Index
Osnovna sredstva	307,9	6,4	336,9	6,8	109,4
Reprodukcija	3.217,7	67,2	3.297,2	66,7	102,5
Široka potrošnja	1.266,1	26,4	1.309,5	26,5	103,4
UKUPNO:	4.791,7	100,0	4.943,6	100,0	103,2

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Graf.12. Struktura uvoza- po nameni proizvoda

Na uvoznoj strani najveće učešće ima materijala za reprodukciju (77,8%) u iznosu od 4.663,7 mil. USD, što predstavlja povećanje od 2,4% u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz osnovnih sredstava je realizovan u iznosu od 518,9 mil.USD a to čini smanjenje po stopi od 10,1% i predstavlja tek 8,7% ukupnog vojvođanskog uvoza. Smanjen je i uvoz robe široke potrošnje za 2,6% i učestvuje 8,2% u ukupnom uvozu regiona. Takođe je povećan uvoz neklasifikovanih proizvoda i

to za 72,1%, (učešće 5,3% ukupnog uvoza).

Tabela 4. Kretanje uvoza Vojvodine- po nameni proizvoda (mil.USD)

UVOZ	2013.g.	% učešća	2014. g	% učešća	Index
Osnovna sredstva	568,8	9,4	486,9	8,1	85,6
Reprodukcija	4.741,7	78,2	4.535,9	75,0	95,7
Široka potrošnja	522,8	8,6	536,6	8,9	102,6
Neklasifikovano	230,9	3,8	487,6	5,1	211,2
UKUPNO:	6.64,2	100,0	6.047,0	100,0	99,7

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Učešće izvoza osnovnih sredstava je neznatno povećano sa 6,4% na 6,8% kao i učešće robe za široku potrošnju sa 26,4% na 26,5%, dok je učešće sredstava za reprodukciju smanjeno, sa 67,2% na 66,7%.

Kretanja u strukturi uvoza su nepovoljnija u odnosu na uvoznu strukturu prethodne godine, jer je uvoz osnovnih sredstava, kao najneophodniji, zabeležio smanjenje od 14,4% i time je smanjeno učešće u strukturi sa 9,4% na 8,1%. Na uvoznoj strani je kod proizvoda za reprodukciju zbog pada od 4,3% zabeleženo i smanjenje učešća (sa 78,2% na 75,0%), dok je uvoz robe za široku potrošnju zabeležio rast.

Visoko učešće sredstava za reprodukciju u ukupnom izvozu i uvozu ukazuju, da naši preduzetnici, a i industrija sve više radi lon-poslove (poslovi oplemenjivanja, doradu, obradu i sl.poslovi).

Struktura robne razmene Vojvodine sa inostranstvom- po proizvodima

Godinama unazad u strukturi robne razmene Vojvodine sa inostranstvom uočava se znatno veći broj proizvoda koji se uvoze u odnosu na broj izvoznih proizvoda što je prisutno i u 2014. godini.

U tabeli je dat pregled dvadeset najznačajnijih izvoznih i uvoznih proizvoda. Prvih dvadeset proizvoda u izvozu čini 39,0% ukupnog izvoza u vrednosti oko 2 mlrd USD, a prvih dvadeset proizvoda u uvozu čini 42,9% ukupnog uvoza u vrednosti 2,6 mlrd. USD.

Tabela 5. Najznačajniji proizvodi u robnoj razmeni Vojvodine

IZVOZ	Vrednost u 000 USD	% učešća	UVOZ	Vrednost u 000 USD	% učešća
Kukuruz, ostalo	391.146	7,5	Nafta, sirova, ostalo	1.096.442	17,9
Ost. lekovi, za maloprodaju	142.298	2,7	Gas prirodni u gas. stanju	618.428	10,1
Šećer beli	134.892	2,6	Gasna ulja, za preradu	115.911	1,9
Gvožđe, neleg. čelik u prim. oblic	125.472	2,4	Ulja za podmazivanje	90.011	1,5
Setovi provodnika za paljenje	118.990	2,3	Setovi provodnika za paljenje	75.160	1,2
Butumen od nafte	100.226	1,9	Gasna ulja teška	67.679	1,1
Motorni benzin, ostali	96.357	1,9	Propan, tečni, ostalo	49.588	0,8
Pokrivači podova i tapete	90.585	1,7	Automobili, dizel, polovni	48.885	0,8
Ulje od suncokreta, jestivo	81.958	1,6	Pogače uljane od soje	47.685	0,8
Polietilen veće spec. gustine	78.923	1,5	Urea	47.248	0,8
Pšenica i napolica, ostalo	71.372	1,4	Svinje, domaće vrste, ostalo	46.706	0,8
Cirkul. pumpe za grejne sisteme	70.851	1,4	Butan, tečni, ostalo	45.889	0,8
Ost. del. i prib. za motor. vozila	69.063	1,3	Otpaci, ostaci od gvožđa/čelika	43.340	0,7
Gasna ulja teška	66.919	1,3	Đubriva koja sadrže N, P i K	43.174	0,7
Delovi za klipne motore	64.881	1,2	Del. za maš. iz tr. br. 8501 i 8502	38.206	0,6
Polietilen manje spec. gustine	62.288	1,2	Naftni gasovi, ostalo	37.051	0,6
Delovi obuće od kože	61.688	1,2	Ost. proizv. od plast. masa	32.265	0,5
Creva veštačka	53.351	1,0	Ulja teška za podmazivanje	30.976	0,5
Ost. hula-hop i samodrž. čarape	52.720	1,0	Ostali lekovi, za maloprodaju	25.914	0,4
Propen (propilen)	48.754	0,9	Kukuruz obični hibridi	25.368	0,4

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Rast vojvođanskog izvoza u 2014. godini održan je izvozom kukuruza u vrednosti od 391 mil. USD, što čini 7,5% realizovanje izvozne vrednosti. U odnosu na izvoz u prethodnoj godini, vrednost izvezenog kukuruza je 2,8 puta veća. Rast izvoza zabeležen je kod lekova za 9,2%, setova-provodnika za paljenje za 14,5%, motornog benzina za 5,4% i delova za klipne motore

za 16,3%. Među prvih dvadeset najznačajnijih proizvoda javljaju se novi izvozni proizvodi kao što su cirkularne pumpe za grejne sisteme (70,2 mil.USD), ostali delovi i pribor za automobile (69,1 mil.USD), delovi obuće od kože (61,7 mil.USD), čarape- ženske (52,7 mil.USD), gvožđe i čelik u primarnim oblicima (125,9 mil.USD), što je značajno jer su to izvozni efekti novijih investicija u regionu.

U 2014.godini zabeležen je i pad izvoza šećera za 22,0%, podnih pokrivača i tapeta za 22,4%, suncokretovog ulja za 9,0% i izvoz pšenice je prepolovljen.

Robna razmena sa inostranstvom-po stepenu razvijenosti zemalja

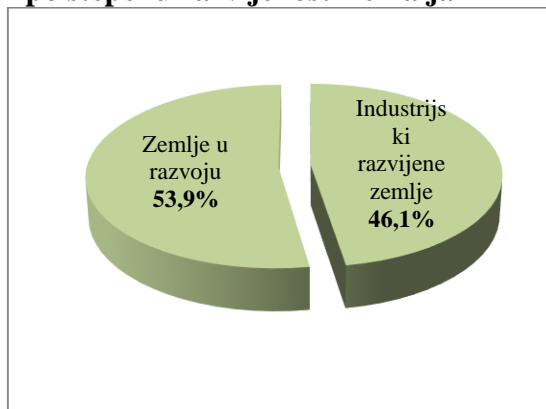
U okviru robne razmene Vojvodine sa inostranstvom, u 2014. godini, posmatrano po stepenu razvijenosti zemalja sa kojima se odvija robna razmena, evidentno je da 55,2% su tržišta zemlja u razvoju a 44,7 % su tržišta industrijski razvijenih zemalja.

Izvoz Vojvodine *na tržišta industrijski razvijenih zemalja* iznosio je 2,2 mlrd. USD, što je na istom nivou kao prethodne godine. Učešće izvoza na ova tržišta u ukupnom izvozu učestvuje sa 46,1%. Izvoz *na tržišta zemlja u razvoju* iznosio je oko 2,7 mlrd. USD, što je za 6,1% više u odnosu na prethodnu godinu i čini 53,9% ukupnog izvoza.

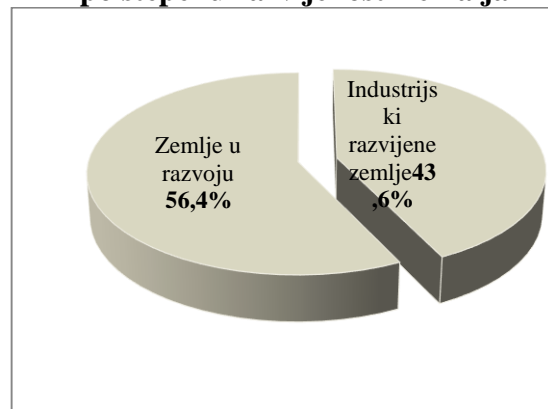
Što se tiče uvoza, procentualno veće učešće uvoza je ostvareno iz zemalja u razvoju i iznosi 56,4% ukupnog uvoza, a uvoz iz industrijski razvijenih zemalja čini 44,6%.

Struktura uvoza Vojvodine, posmatrano po stepenu razvijenosti zemalja najviše je determinisana uvozom prirodnog gasa i nafte sirove, čije učešće u 2014.godini, u ukupnom uvozu iznosi 28, %.

Graf.13.Struktura izvoza Vojvodine po stepenu razvijenosti zemalja

Graf.14.Struktura uvoza Vojvodine po stepenu razvijenosti zemalja

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Ono što je karakteristično za robnu razmenu Vojvodine u 2014.godini je da se beleži povećanje izvoza na tržišta zemalja u razvoju za 6,1%, a povećava uvoza iz industrijski razvijenih zemalja za 5,8% u odnosu na realizovane vrednosti sa ovih tržišta u prethodnoj godini. Ako se ima u vidu da se iz industrijski razvijenih zemalja nabavlja savremena tehnika i oprema onda je povećanje uvoza iz ovih zemalja malo ohrabrujuće.

Rast izvoza u zemlje u razvoju je ostvaren zahvaljujući primeni Sporazuma o slobodnoj trgovini sa Ruskom Federacijom i sa Belorusijom kao i primeni Sporazuma o slobodnoj trgovini sa zemljama CEFTA regiona.

Iz spoljnotrgovinske razmene sa inostranstvom, posmatrano po stepenu razvijenosti zemalja, Vojvodina ostvaruje negativan saldo, pri čemu deficit iz saradnje sa industrijski razvijenim zemljama čini 32,0%, iz saradnje sa zemljama u razvoju negativni saldo čini 67,6% a iz saradnje sa neklasifikovanim zemljama deficit čini 0,5% vojvođanskog deficita.

U skladu sa napred navedenim, deficit iz razmene sa industrijski razvijenim zemljama je za 68,8% veći u odnosu na prethodnu godinu, a za 29,7% manji u razmeni sa zemljama u razvoju.

Robna razmena sa inostranstvom-po najznačajnijim tržištima

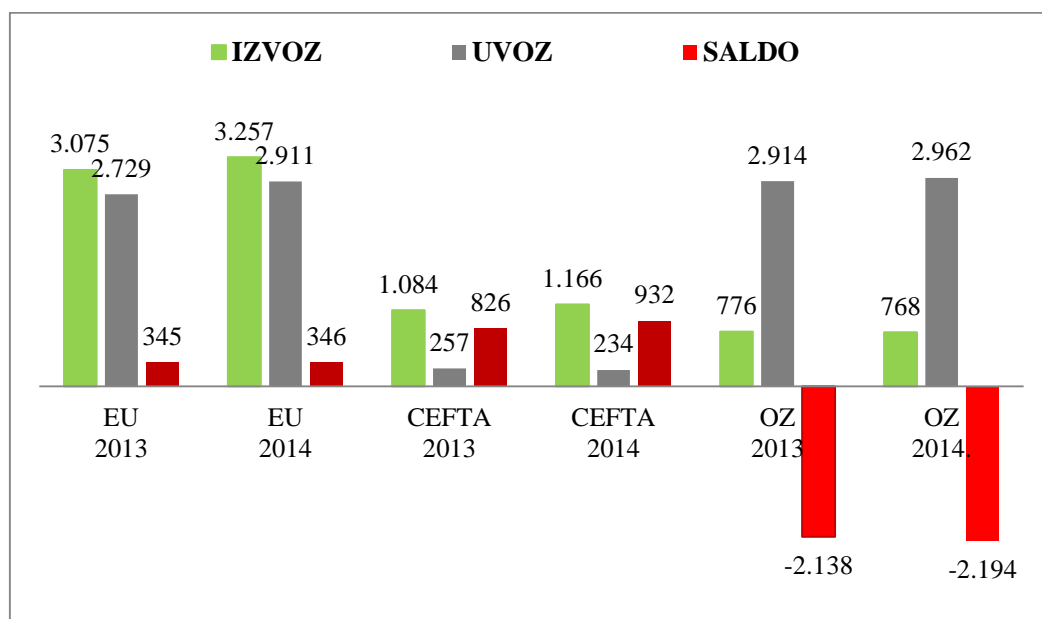
U 2014.godini vojvođanski privrednici su ostvarili najznačajniji izvoz u zemlje Evropske Unije (62,7%), izvoz u zemlje CEFTA regiona predstavlja 22,5%, dok izvoz u Ostale zemlje predstavlja 14,8% ukupnog izvoza.

Najveći deo uvoza ostvaren je iz Ostalih zemalja u vrednosti od 2.962 mil.USD, što čini 48,5% ukupnog uvoza. (Uvoz iz R. Federacije, koja se nalazi u grupi Ostalih zemalja, učestvuje sa 30,5% u ukupnom uvozu.) Učešće uvoza iz zemalja EU iznosi 47,7%, a uvoz iz zemalja CEFTA regiona čini svega 3,8% ukupnog uvoza vojvođanskog regiona.

U 2014. godini, region Vojvodine je imao pozitivan saldo robne razmene sa tržištem zemlja EU u iznosu od 346 mil.USD i sa zemljama CEFTA regiona u iznosu od 932 mil.USD.

U poređenju sa prethodnom godinom, evidentno je povećanje izvoza u zemlje EU kao i blago smanjenje učešća uvoza iz ovih zemalja. U razmeni sa zemljama CEFTA regiona evidentno je povećanje učešća izvoza uz smanjenje učešća uvoza, dok je u razmeni sa Ostalim zemljama zabeleženo smanjenje učešća i izvoza i uvoza. Suficit je zabeležen u razmeni sa zemljama EU i sa zemljama CEFTA regiona i bitno utiče na visinu ukupnog deficita Vojvodine, dok je vrednost deficita u razmeni sa Ostalim zemljama više nego duplo veći od vrednosti ukupnog vojvođanskog deficita (zbog uvoza nafte i gasa) i iznosi 2,2 mlrd USD.

Graf. 15. Kretanje robne razmene Vojvodine sa inostranstvom po tržištima (u mil. USD)

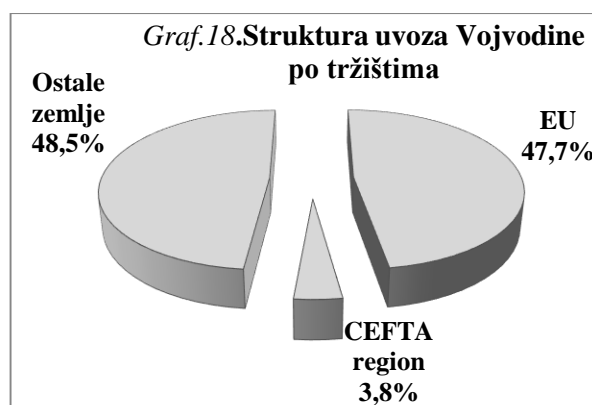
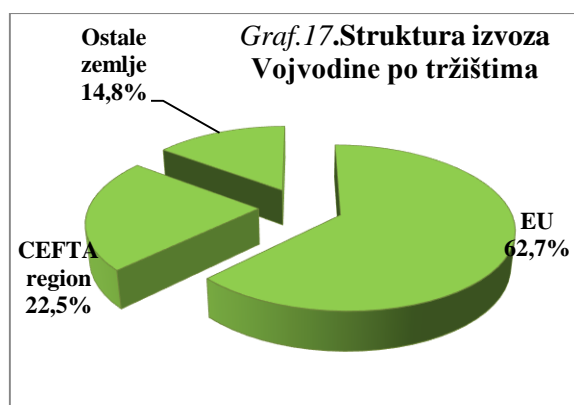

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Tab.6 Pregled učešća robne razmene Vojvodine sa inostranstvom po tržištima u 000 USD

	EU	% učešće	CEFTA region	% učešća	Ostale zemlje	% učešća
Izvoz	3.257.993	62,7	1.166.734	22,5	768.663	14,8
Uvoz	2.911.858	47,7	234.432	3,8	2.962.416	48,5
Robna razmena	6.169.851	54,6	1.401.166	12,4	3.731.079	33,0
Bilans	346.135		932.302		-2.193.753	239,7
% pokrivenosti uvoza izvozom	111,9		497,7		25,9	

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Robna razmena sa inostranstvom-po najznačajnijim tržištima

U 2014. godini vojvođanski privrednici su ostvarili robnu razmenu sa oko 150 zemalja sveta pri čemu je izvoz realizovan u 132 zemlje dok je uvezeno robe iz 154 zemalja sveta.

Najveći obim razmene od preko milijarde dolara ostvaren je u razmeni sa Ruskom Federacijom (2,3 mlrd.USD) i Nemačkom (1,1 mlrd.USD). Robna razmena od preko 500 miliona dolara ostvarena je sa tri zemlje i to sa: Italijom (978,3 mil.USD); Rumunijom (788,0 mil.USD) i sa BiH (688,7 mil.USD). Preko 200 miliona dolara ostvareno je u razmeni sa: Mađarskom (477,7 mil.USD), Hrvatskom (404,2 mil.USD), Austrijom (338,6 mil.USD), Kinom (316,1 mil.USD), Slovenijom (289,2 mil.USD), Francuskom (270,6 mil.USD),

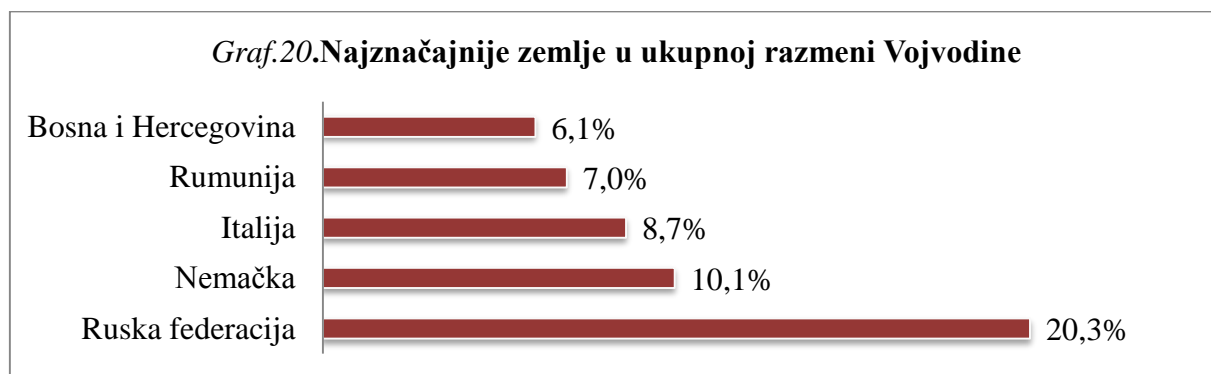
Makedonijom (233,8 mil.USD), Bugarskom (221,1mil.USD) i Crnom Gorom (200,5 mil.USD) dok je sa: Kazahstanom, Češkom Republikom, Turskom, Poljskom, Grčkom, Holandijom, Belgijom i SAD ostvarena razmena u vrednosti preko 100 mil.USD. i sa Kosovom je zabeležen promet robe preko 100 mil.USD.

Od prvih dvadeset zemalja, po veličini robne razmene, AP Vojvodina je ostvarila **spoljnotrgovinski suficit** u razmeni sa Nemačkom, Rumunijom, BiH, Hrvatskom, Slovenijom, R. Makedonijom, Bugarskom, Crnom Gorom, Grčkom kao i u prometu roba sa Kosovom.

Tab.7. Robna razmena Vojvodine sa inostranstvom (u 000 USD)

Naziv	Izvoz	Uvoz	Ukupno	% učešća
Ruska federacija	427.912	1.861.214	2.289.126	20,3
Nemačka	591.478	545.184	1.136.662	10,1
Italija	465.415	512.837	978.252	8,7
Rumunija	594.046	193.990	788.036	7,0
Bosna i Hercegovina	564.191	124.474	688.665	6,1
Mađarska	208.275	269.470	477.745	4,2
Hrvatska	217.274	186.890	404.164	3,6
Austrija	148.919	189.704	338.623	3,0
Kina	4.943	311.167	316.110	2,8
Slovenija	164.274	124.899	289.173	2,6
Francuska	127.923	142.628	270.551	2,4
Republika Makedonija	194.754	39.070	233.824	2,1
Bugarska	171.857	49.288	221.145	2,0
Crna Gora	183.847	16.653	200.500	1,8
Kazahstan	8.672	190.499	199.171	1,8
Češka Republika	83.067	103.397	186.464	1,6
Turska	69.193	95.571	164.764	1,5
Poljska	72.652	89.925	162.577	1,4
Kosovo	143.178	3.385	146.563	1,3
Grčka	73.959	67.956	141.915	1,3

*Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Najznačajniji izvoz je realizovan u: Rumuniju (594,0 mil.USD), Nemačku (591,5 mil.USD), BiH (564,2 mil.USD), Italiju (465,4 mil.USD), Rusku Federaciju (427,9 mil.USD), Hrvatsku (217,3 mil.USD), Mađarsku (208,3 mil.USD), R. Makedoniju (194,8 mil. USD),

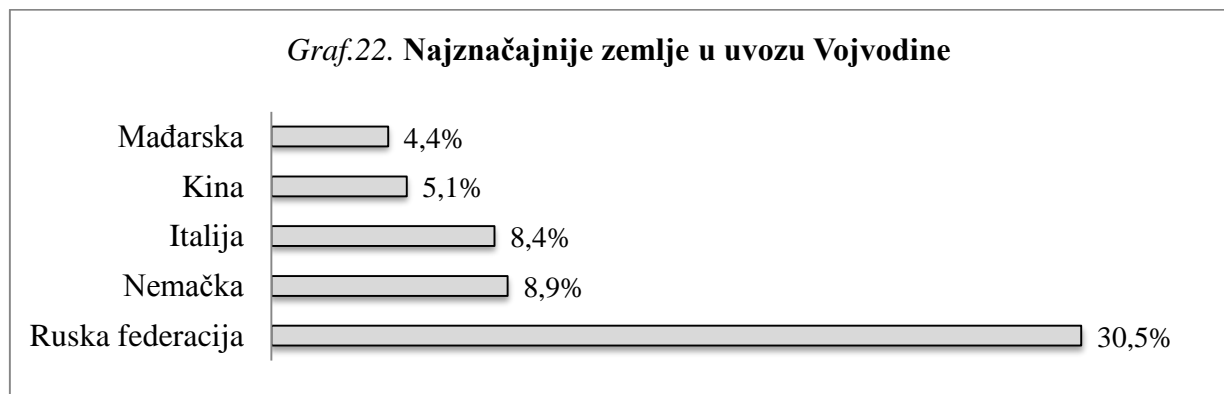
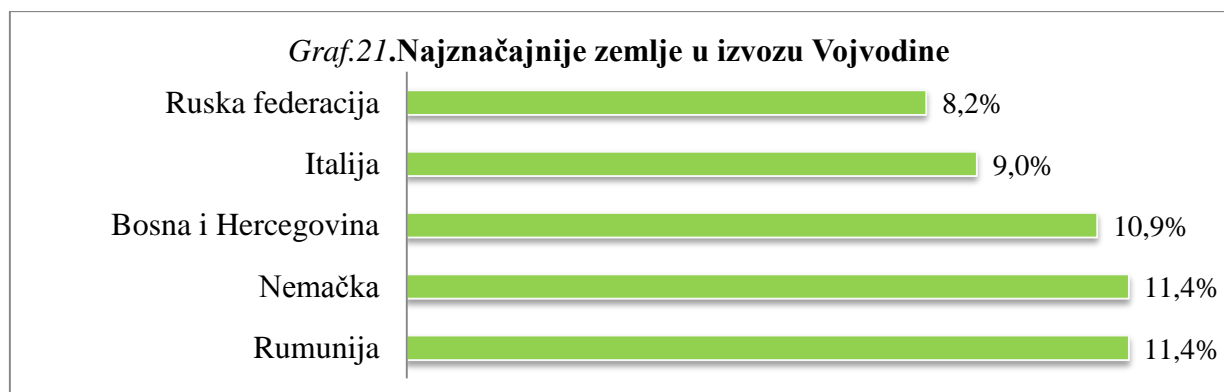
Crnu Goru (183,8 mil.USD), Bugarsku (171,9 mil.USD), Sloveniju (164,3 mil.USD), Austriju (148,9 mil.USD), na Kosovo je otpremljeno robe u vrednosti 143,2 mil.USD i u Francusku je izvezeno u vrednosti 127,9 mil.USD dok je u ostale zemlje izvoz ostvaren u iznosu manjem od 100 mil.\$.

Na uvoznjoj strani Ruska Federacija je na standardnom prvom mestu sa ostvarenim uvozom od preko 1,8 mlrd \$ i čini 30,5% ukupnog uvoza (zbog uvoza nafte i gasa). Iz još dvanaest zemalja vrednost ostvarenog uvoza je preko 100 mil.USD i to iz: Nemačke (545,2 mil.USD), Italije (512,8 mil.USD), Kine (311,2 mil.USD), Mađarske (269,5 mil.USD), Rumunije (194,0 mil.USD), Kazastana (190,5 mil.USD), Austrije (189,7 mil.USD), Hrvatske (186,9 mil.USD), Francuske (142,6 mil.USD), Slovenije (124,9 mil.USD), BiH (124,5 mil.USD) i Češke Republike (103,4 mil.USD).

Tab.8. Vrednost i struktura izvoza i uvoza po zemljama u razmeni sa Vojvodinom u 000 USD

IZVOZ	Vrednost	% učešća	UVOZ	Vrednost	% učešća
Rumunija	594.046	11,4	Ruska federacija	1.861.214	30,5
Nemačka	591.478	11,4	Nemačka	545.184	8,9
Bosna i Hercegovina	564.191	10,9	Italija	512.837	8,4
Italija	465.415	9,0	Kina	311.167	5,1
Ruska federacija	427.912	8,2	Mađarska	269.470	4,4
Hrvatska	217.274	4,2	Rumunija	193.990	3,2
Mađarska	208.275	4,0	Kazahstan	190.499	3,1
Republika Makedonija	194.754	3,8	Austrija	189.704	3,1
Crna Gora	183.847	3,5	Hrvatska	186.890	3,1
Bugarska	171.857	3,3	Francuska	142.628	2,3

*Izvor podataka: Informacioni centar PKV

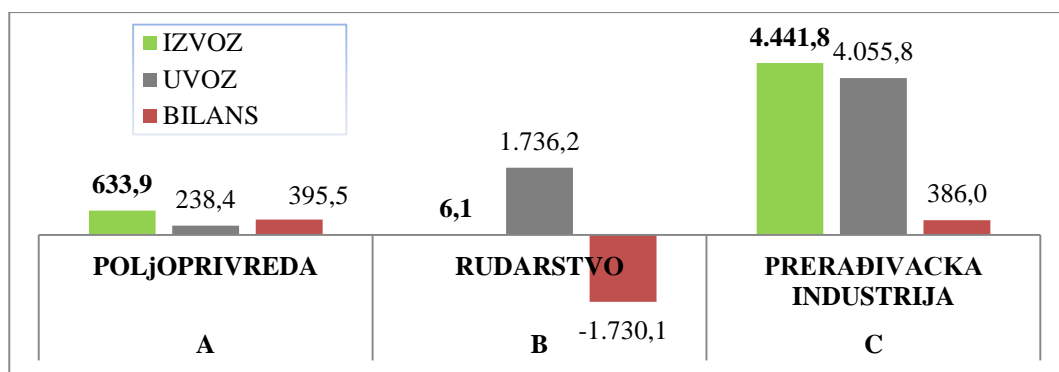
Tab.9. Vrednosti izvoza, uvoza i bilansa spoljnotrgovinske razmene po sektorima i oblastima privrede Vojvodine u 2014.g u USD

SEKTOR / OBLAST		IZVOZ	UVOZ	BILANS
01	Poljoprivredna proizvodnja	631.151.448	235.121.109	396.030.339
02	Šumarstvo i seca drveca	2.045.279	3.085.972	-1.040.693
03	Ribarstvo i akvakulture	711.019	277.243	433.776
A	POLJOPRIVREDA	633.907.746	238.484.324	395.423.422
05	Vadenje uglja	205.857	8.243.174	-8.037.317
06	Vadenje sirove nafte i prirodnog gasa	3.815.508	1.714.870.275	-1.711.054.767
08	Ostalo rudarstvo	2.095.909	12.879.555	-10.783.646
B	RUDARSTVO	6.117.279	1.736.197.551	-1.730.080.272
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	812.647.125	275.168.099	537.479.026
11	Proizvodnja pica	103.917.444	16.705.741	87.211.703
12	Proizvodnja duvanskih proizvoda	10.984.610	16.178.775	-5.194.165
13	Proizvodnja tekstila	82.110.924	126.764.684	-44.653.760
14	Proizvodnja odevnih predmeta	187.178.576	91.030.465	96.148.111
15	Proizvodnja kože i predmeta od kože	119.403.082	102.646.385	16.756.697
16	Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute,	95.228.302	84.032.840	11.195.462
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	23.962.906	88.957.970	-64.995.064
19	Proizvodnja koksa i derivata nafte	462.181.987	489.871.587	-27.689.600
20	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proiz.	387.805.095	603.521.210	-215.716.115
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proiz.	203.810.217	85.056.658	118.753.559
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	384.947.879	224.033.959	160.913.920
23	Proizvodnja proiz. od nemetalnih minera	89.002.267	93.623.549	-4.621.282
24	Proizvodnja osnovnih metala	230.661.591	293.197.694	-62.536.103
25	Proiz. metalnih proizvoda, osim mašina	130.768.970	173.967.679	-43.198.709
26	Proiz. kompjutera, elektron. i optickih pr.	26.061.581	133.040.251	-106.978.670
27	Proizvodnja elektricne opreme	256.942.814	264.020.543	-7.077.729
28	Proizvodnja mašina i opreme	351.980.114	514.982.008	-163.001.894
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica	310.020.075	289.734.330	20.285.745
30	Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	44.249.523	23.111.561	21.137.962
31	Proizvodnja nameštaja	52.033.832	20.290.326	31.743.506
32	Ostale preradivačke delatnosti	75.859.956	44.389.966	31.469.990
C	PRERADIVAČKA INDUSTRIJA	4.441.783.402	4.055.780.837	386.002.565
D35	Snabdevanje elek.energ. gasom, parom	1.876.690	424.426	1.452.264
E38	Skupljanje, obrada i odlaganje otpada;	60.120.256	58.375.810	1.744.446
J	INFORMISANJE I KOMUNIKACIJE	25.094.391	5.857.134	19.237.257
	Ukupno (sa neraspoređenim po KD.)	4.943.600.000	6.047.000.000	-1.103.400.000

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Posmatrano po sektorima privređivanja u 2014. godini, preradivačka industrija regiona AP Vojvodine u ukupnom izvozu učestvuje sa oko 85,5%, a primarna poljoprivredna proizvodnja sa 12,2%.

Graf.23. Vrednost izvoza, uvoza i bilansa spoljnotrgovinske razmene po sektorima privrede Vojvodine u mil USD u 2014.godini.

Izvor : Informacioni centar PKV

Primarna poljoprivredna proizvodnja je realizovala izvoz u vrednosti od 633,9 mil.USD, što je u odnosu na prethodnu godinu rast od 17,5 %, rudarstvo u vrednosti 6,1 mil USD, (pad za 69%), prerađivačka industrija 4.44,8 mil.USD (rast za 3,9 %).

Spoljnotrgovinska razmena agrarne privrede Vojvodine

U 2014.godini u ukupnoj spoljnotrgovinskoj razmeni R Srbije, razmena agrarnih proizvoda učestvuje sa 13,4%. U spoljnotrgovinskoj razmeni vojvođanskog regiona, razmena agrarnih proizvoda učestvuje sa 18,6%.

U ukupnom izvozu R Srbije u 2014.godine, izvoz agrarnih proizvoda učestvuje sa 20,9% , dok u izvozu vojvođanskog regiona učestvuje 30,0%.

U 2014.godini privredni subjekti sa teritorije regiona Vojvodine, izvezli su 1,6 mlrd USD. (Na nivou R Srbije, vrednost izvoza poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda je iznosio 3,1mlrd USD.) Bilans razmene agrarnih proizvoda je pozitivan i u ovoj godini je realizovan u iznosu od 1,4 mlrd. USD, a samo u razmeni vojvođanskog regiona realizovan je suficit od 1,0 mlrd. USD.

Tab.10. Kretanje vrednosti robne razmene agrarnih proizvoda Vojvodine

Red. br.	Naziv	Vrednost u USD 2013. g.	Vrednost u USD 2014. g.	Index 2014./2013.
1.	Izvoz	1.509.981.654	1.559.400.535	103,3
2.	Uvoz	479.755.170	543.371.244	113,3
3.	Spoljnotrgov.razmena	1.989.736.824	2,102.771.779	105,7
4.	Bilans razmene -suficit	1.030.226.484	1.016.029.291	98,6
5.	Pokrivenost uvoza izvozom	314,74	286,99	91,2

Izvor : Informacioni centar PKV

Najzastupljeniji proizvodi u izvozu agrarnih proizvoda vojvođanskog regiona u 2014.godini je kukuruz u vrednosti 391,0 mln. USD, šećer u vrednosti od 134,9 mln. USD, suncokretovo ulje u vrednosti od 81,9 mln.USD, pšenica i brašno od pšenice u vrednosti od 106,8 mln. USD, pivo u bocama u vrednosti od 42,9 mln. USD, sveže jabuke u vrednosti od

22,0 mln. Najzastupljeniji proizvodi u uvozu agrarnih proizvoda, su uljane pogače od soje u vrednosti od 47,8 mln. USD, svinje, mase preko 50kg, u vrednosti 46,7 mln. USD, kafa u vrednosti od 23,4 mln. USD, svinjsko meso u vrednosti od 23,2 mln.USD, banane u vrednosti od 19,3 mln USD, soja u zrnu u vrednosti od 13,0 mln. USD, cigarete u vrednosti od 11,6 mln. USD i dr.

Tab.11. Pregled izvoza i uvoza agrarnih proizvoda Vojvodine na tržištima EU, CEFTE, Ruske Federacije u 2014.g.

mln.USD

Tržište	Vrednost izvoza	% učešća	Vrednost uvoza	% učešća	Bilans razmene
Tržište EU	841,5	54,0	351,3	64,7	490,2
Tržište CEFTA	562,7	36,1	39,6	7,3	523,1
Tržište Ruske fed..	105,3	6,8	18,3	3,4	87,0
Ostale zemlje	49,8	3,2	134,1	24,7	- 84,3
Ukupno	1.559,4	100,0	543,4	100,0	1.016,0

Izvor : Informacioni centar PKV

U 2014.godini, agrarni proizvodi iz Vojvodine realizovani su oko 54,0% na tržište EU, u vrednosti od 841,5 mln.USD. Na tržište CEFTA regiona izveženo je agrarnih proizvoda u vrednosti od 562,7 mln.USD ili 36,1%. Privredni subjekti sa vojvođanskog regiona u ovoj godini su udvostručili izvoz za Rusiju (pokušaj izvoza svinjskog mesa i nešto veći izvoz jabuka pred početak sankcija) i zabeležili izvoz u vrednosti od 105,3 mln.USD, što čini 6,8% ukupnog izvoza agrarnih proizvoda iz ovog regiona.

Tab.12. Kretanje vrednosti izvoza i uvoza agrarnih proizvoda Vojvodine po tržištima u 2014/ 2013.g.

mln.USD

Tržište	Vrednost izvoza i uvoza		Index 2014./2013.
	2013 god.	2014. god.	
Tržište EU	870,5	841,5	96,7
Tržište CEFTA	527,8	562,7	106,6
Ruska Federacija	51,9	105,3	202,9
Izvoz na ostala tržišta	59,7	49,8	83,4
Izvoz Vojvodine	1.509,9	1,559.4	103,3
Zemlja EU	300,0	351,3	117,1
Zemlja CEFTA	39,7	39,6	99,8
Ruske Federacije	12,2	18,3	149,7
Uvoz sa ostalih tržišta	127,8	134,1	104,9
Uvoz Vojvodine	479,7	543,4	113,3

Izvor : Informacioni centar PKV

Vrednost izvoza agrarnih proizvoda, privrednih subjekata sa područja Vojvodine na tržište EU je za 3,3% manja u odnosu na prethodnu godinu, a za 6,6% veći na CEFTA tržištu.

U ovoj godini, zabeležen je veći uvoz agrarnih proizvoda sa tržišta EU za 17,1%, kao i uvoz sa ostalih tržišta za 4,9%.

Turizam

U 2014.godini turistička aktivnost u regionu Vojvodine je zabeležila povećanje ukupnog broja dolazaka turista za 7,0% a broj noćenja je bio na nivou prethodne godine u odnosu na prethodnu godinu. Na godišnjem nivou zabeležen je ukupan broj dolazaka, 371.490 turista a od toga 202.908 domaćih i 168.582 strana. Ostvareno je 929.604 noćenja a od toga 548.866 noćenja domaćih turista i 380.738 noćenja stranih turista.

U ovoj godini, Vojvodinu je posetilo 3,9% više domaćih turista i 11,1% više stranih turista u odnosu na broj dolazaka u prethodnoj godini. Broj noćenja domaćih turista je za 1,1% manji u odnosu na prethodnu godinu a za 1,8% je povećan broj noćenja stranih turista.

Broj ukupnih dolazaka turista u Vojvodinu, čini oko 17% ukupnih turističkih poseta a broj noćenja u ovom regionu čini 15,2% od ukupno ostvarenih turističkih noćenja u našoj zemlji.

Promet robe u trgovini na malo

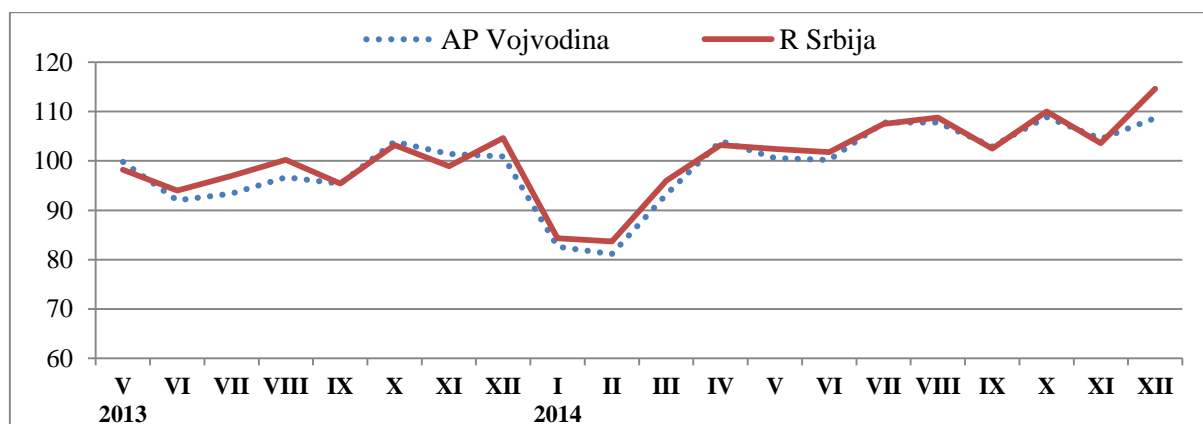
Promet robe u trgovini na malo u Vojvodini, u decembru 2014. godine u odnosu na decembar prethodne godine, manji je u tekućim cenama za 0,3%, a u stalnim cenama veći za 0,6%.

Međugodišnji rast prometa robe u trgovini na malo u R Srbiji računato za decembar mesec 2014.godine, u tekućim cenama je 3,8%, a u stalnim cenama 4,2%.

Poredeći nivo prometa robe u trgovinama na malo u Vojvodini, u decembru mesecu 2014.godine, sa prosečnim nivoom prometa u 2013.godini, računato u tekućim cenama, veći je za 8,6%, a računato u stalnim cenama, zabeležen je rast od 8,7%.

Nivo prometa u trgovini na malo, računato za R Srbiju, u decembru mesecu 2014.godine, u odnosu na prosečan promet u 2013.godini, računato u tekućim cenama, veći je za 14,9%, a računato u stalnim cenama, zabeležen je rast od 14,6%.

Graf.24. Indeksi prometa robe u trgovini na malo (mesec/Ø2014=100)

U odnosu na prethodni mesec, u vojvođanskom regionu, decembarski promet robe je veći u tekućim cenama za 2,4%, a u stalnim cenama za 4,0%.

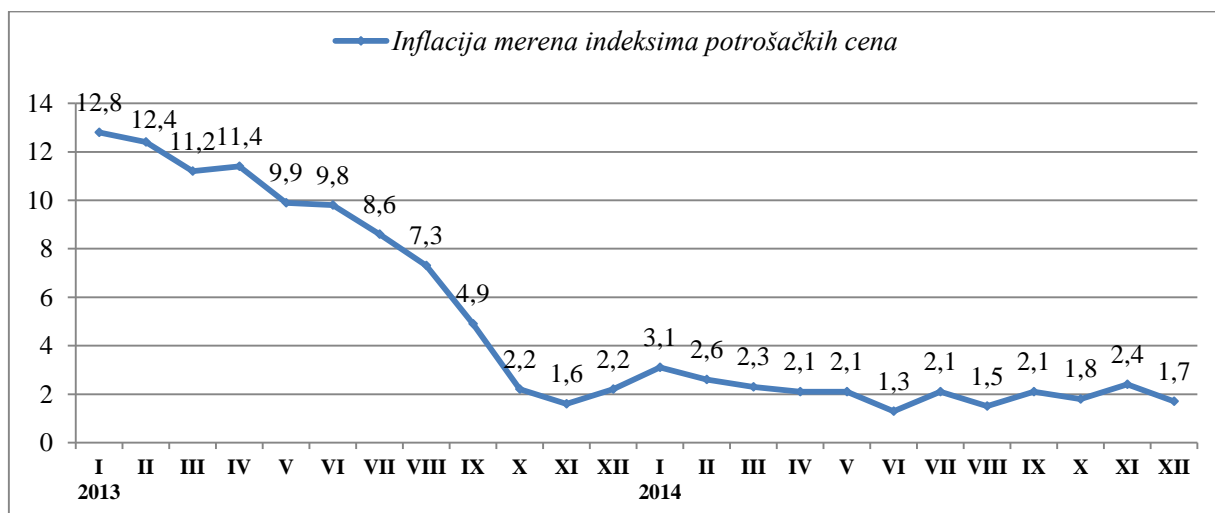
Kretanje cena i inflacije

Potrošačke cene proizvoda i usluga lične potrošnje u decembru mesecu 2014. godine, u odnosu na prethodni mesec, u proseku su niže 0,4%. U poređenju sa decembrom prethodne godine, potrošačke cene u decembru 2014. godine su povećane za 1,7%, a prosečan godišnji rast iznosi 2,9%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, u decembru 2014. godine, u odnosu na prethodni mesec, pad cena je zabeležen u grupama Alkoholna pića i duvan (-2,7%), Transport (-2,1%), Hrana i bezalkoholna pića (-0,4%) i Restorani i hoteli (-0,3%).

Rast cena zabeležen je u grupama Komunikacije (2,5%), Stan, voda, električna energija, gas i druga goriva i Nameštaj, pokućstvo i tekuće održavanje stana (za po 0,3%), Rekreacija i kultura (0,2%) i Zdravstvo (0,1%).

Graf.25. Godišnja stopa inflacije

Rast prosečnih potrošačkih cena i usluga u 2014 godini u odnosu na prosek u prethodnoj godini, po grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, najizraženiji je kod grupe, Alkoholna pića i duvan (9,5%), Rekreacija i kultura(6,7%), Stan, voda, električna energija, gas i druga goriva (5,1%), Restorani i hoteli (5,4%), Zdravstvo (3,1%), Hrana i bezalkoholna pića (1,8%), Transport (1,3%) i dr.

Pad prosečnih potrošačkih cena i usluga u odnosu na prosek u prethodnoj godini, posmatrano po grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, zabeležen je samo kod grupe Odeće i obuće (1,8%).

Tokom 2014.godine, međugodišnja inflacije je nastavila da se kreće ispod donje granice dozvoljenog odstupanja od cilja. Veliki uticaj na nivo inflacije imao je oštar pad cena nafte na svetskom tržištu (cena sekretala oko 50 dolara po barelu).

Zaposlenost i zarade

Prema prethodnim rezultatima Ankete o radnoj snazi, objavljenoj od strane RZS RS, 30.01.2015.godine, **anketna stopa nezaposlenosti**, koja predstavlja ukupan broj nezaposlenih u ukupnom broju aktivnog stanovništva u Vojvodini, u IV kvartalu 2014.godine je 18,7%. (Anketna stopa nezaposlenosti u R Srbiji je 16,8%, u Beogradskom regionu 15,9%, u regionu Šumadije i Zapadne Srbije je 14,8%, dok je u regionu Južne i Istočne Srbije 18,1%).

Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenih u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina, i u IV kvartalu 2014.godine, u Vojvodini je 40,0%, dok je za R Srbiju 40,4%. Najveća stopa zaposlenosti bila je regionu Šumadije i Zapadne Srbije 43,0, zatim u Beogradskom regionu iznosi 39,3% i u regionu Južne i Istočne Srbije je 38,7%. Uopredni pregled kretanja anketnih stopa dat je u sledećem tabelarnom pregledu:

Tab.13. Pregled anketnih stopa u Vojvodini po kvartalima u 2014.godini

	I	II	III	IV
Stopa nezaposlenosti	21,2	21,6	18,1	18,7
Stopa zaposlenosti	37,4	39,4	40,6	40,0
Stopa aktivnosti	47,4	50,2	49,5	49,2

Tab.14. Pregled anketnih stopa u u R Srbiji po kvartalima u 2014.godini

	I	II	III	IV
Stopa nezaposlenosti	20,8	20,3	17,6	16,8
Stopa zaposlenosti	38,4	39,5	40,6	40,4

Tokom 2014 godine, na bazi podataka o registrovanog zaposlenosti i nezaposlenosti imamo pojavu da se smanjuje i broj zaposlenih i broj nezaposlenih, što može da znači da se povećava grupa „neaktivnog stanovništva“ koje nije više obuhvaćeno ovim registrima.

Broj zaposlenih lica u AP Vojvodini, prema podacima RZS R Srbije i NSZ R Srbije, na kraju decembra 2014. godine, je 440.204 lica, od toga 98.786 lica su privatni preduzetnici i zaposleni kod njih. U odnosu na stanje na kraju decembra 2013.godine broj zaposlenih se smanjio za 4.169 lica ili za 1,0%.

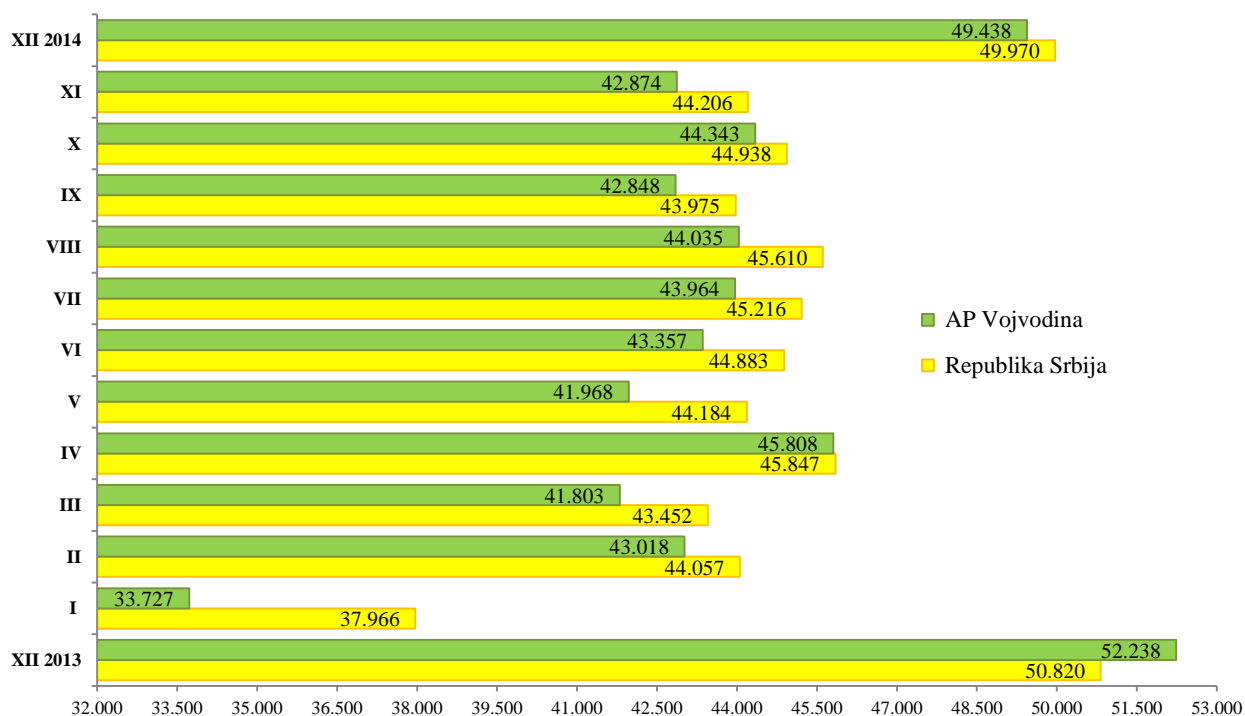
Broj nezaposlenih lica, prema podacima iz registra NSZ AP Vojvodine, na kraju decembra 2014. godine je 184.279 lica a to je za 15.491 lice manje u odnosu na stanje broja nezaposlenih u evidenciji od decembra 2013. godine, što znači da se i broj nezaposlenih smanjio za 7,8%.

Zaposlenost i nezaposlenost u Republici Srbiji. Ukupan broj zaposlenih u R Srbiji, poslednjeg dana novembra 2014.godine procenjen je na 1.688.498 lica*. Najveći rast zaposlenosti u novembru 2014. godine, u odnosu na odgovarajući mesec prethodne godine,

evidentiran je u: administrativnim i pomoćnim uslužnim delatnostima, trgovini i informisanju i komunikacijama; dok je najveći pad broja zaposlenih zabeležen u prerađivačkoj industriji i zdravstvu i obaveznom socijalnom osiguranju. Ukupan broj nezaposlenih u R Srbiji poslednjeg dana novembra 2014. godine, prema podacima NSZ RS iznosio je 739.044 lica. *Administrativna stopa nezaposlenosti za novembar je 28,59%, i manja je u odnosu na prethodni mesec kada je iznosila 28,65%. (Izvor: PKS Makroekonomske info“)*

Prosečna zarada po zaposlenom u Regionu AP Vojvodine isplaćena u decembru 2014. godine iznosi 68.280 dinara (49.438 dinara, bez poreza i doprinosa), što je u odnosu na decembar prethodne godine nominalan pad od 5,4%, a realan od 6,7% (R Srbija-nominalan pad od 1,9%, a realan od 3,5%).

Graf.26. Prosečne zarade bez poreza i doprinosa (u RSD)

Prosečna zarada po zaposlenom u Vojvodine isplaćena u periodu I-XII 2014. godine iznosi 59.468 dinara (43.092 dinara, bez poreza i doprinosa), što je u odnosu na isti period prethodne godine nominalano povećanje za 0,2%, a realano je manja za 2,6%. (Posmatrano na nivou R Srbije zabeleženo je nominalno povećanje od 1,2% a realno je manje za 1,7%).

Pregled fiskalnih i monetarnih kretanja

Deficit tekućih transakcija

Deficit tekućih transakcija platnog bilansa je, u periodu januar- novembar 2014. godine, iznosio 1.857 mln.evra, što je za 9,4% više u odnosu na isti period 2013.godine.

Deficit robne razmene je dostigao 3.661 mln.evra, a to je približno nivou deficita prethodne godine (međ. g.stopa +0,3%), dok je u razmeni usluga zabeležen suficit u iznosu 398 mln.evra i za 54,6% je veći u odnosu na stanje u 2013.godine. Ukupno u razmeni roba i usluga zabeležen je deficit u iznosu od 3.263 mln.evra, a to je za 3,8 manje od prošlogodišnjeg.

U ovom periodu razduživale su se i banke i preduzeća. Preduzeća su se razduživala po osnovu kratkoročnih kredita, dok su se zaduživala po osnovu dugoročnih kredita.

Primenom novog obračunu (VRM 6), prihodi primarnog dohotka bili su manji u odnosu na rashode za 1.329 mln.evra a to je za 9,6% manje u odnosu na iznos u prethodnoj godini.

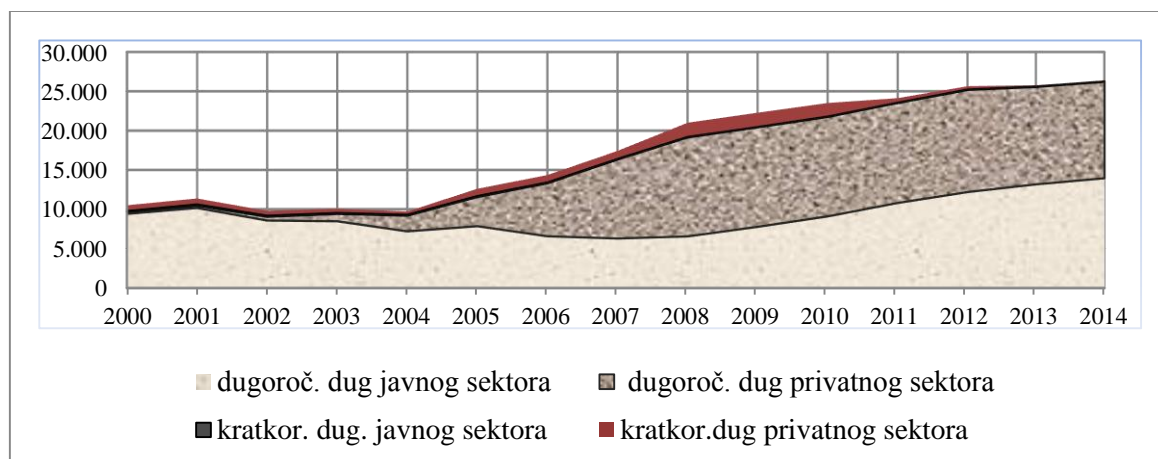
Na računu transfera-skundarnog dohotka zabeležen je suficit od 2.735 mln.evra što je za 5,9 niže od stanja računa na kraju prethodne godine.

Spoljni dug

Spoljni dug je na kraju decembra 2014. godine, iznosio 26,03 mlrd.evra, i veći je za 284,0 mln.evra u odnosu na stanje u decembru prethodne godine. Održana je povoljna ročna struktura duga, uz kratkoročni spoljni dug u vrednosti od 115,1 mln. evra i dugoročni 25,9 mlrd. evra.

Spoljni dug javnog sektora u iznosi 14,2 mlrd.evra (54,5% ukupnog spoljnog duga), a privatnog sektora 11,8 mlrd.evra (45,5% spoljnog duga). U odnosu na stanje u decembru prethodne godine dug javnog sektora je povećan za 1,0 mlrd.evra ili za 4,4%, a privatnog duga je smanjen za 539,0 mln. evra.

Graf.27.Stanje i struktura spoljnog duga po ročnosti

Izvor: NBS

Do smanjenja privatnog duga na kraju decembra 2014.godine, u odnosu na decembar mesec prethodne godine, došlo je zbog značajnijeg razduživanja banaka u iznosu od oko 800 mil.evra, dok je zaduživanje preduzeća povećano za 77,0 mln.evra.

U strukturi spoljnog duga javnog sektora, najveći dužnik je Vlada centralnog nivoa vlasti sa 95,2%, a u strukturi privatnog duga, preduzeća sa 78,4%. Najveći deo duga javnog sektora potiče od obaveza prema stranim vladama, Pariskom klubu, Evropskoj investicionoj banci i Međunarodnoj banci za obnovu i razvoj, kao i po osnovu prodatih državnih obvezica denominiranih u evrima. Najveći deo duga privatnog sektora odnosi se na komercijalne kredite.

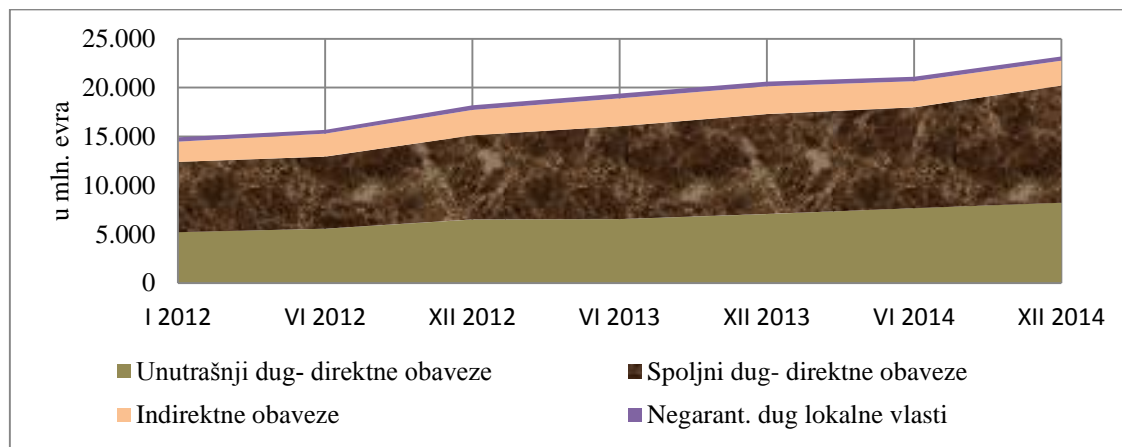
Dalje zaduživanje javnog sektora zavisice od potreba fiskalne konsolidacije javnih finansija.

Javni dug

Ukupan javni dug opšteg nivoa države, prema podacima Uprave za javni dug, na kraju decembra 2014. godine iznosi 23,2 mlrd. evra, i povećan je za 2,6 mlrd. evra u odnosu na poslednji dan 2013.godine, od čega je spoljni javni dug dostigao 13,8 mlrd. evra, a unutrašnji 8,9 mlrd.evra. (Graf.28). Poslednjeg dana decembra 2014.godine, javni dug je dostigao 70,9% BDP-a, sa tendencijom daljeg rasta. (Graf.29). U strukturi kamatnih stopa 74% čine fiksne kamatne stope, a 26% varijabilne. Najveći kreditori su Evropska investiciona banka-EIB i Evropska banka za obnovu i razvoj-EBRD.

Mere fiskalne konsolidacije i smanjenje fiskalnog deficita su jedini efikasan put održivog smanjenja i stabilizacije javnog duga u periodu 2014-2016. g.

Graf.28. Stanje i struktura javnog duga opšeg nivoa države

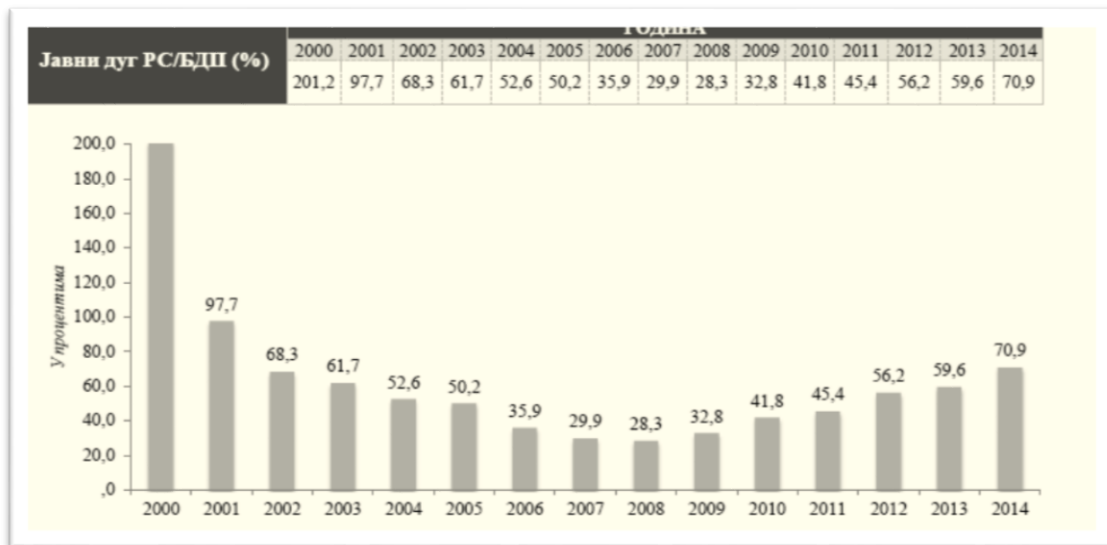

Izvor: NBS

Javni dug centralnog nivoa vlasti (bez negarantovanog duga) u decembru 2014.godine iznosio je 22,8 mlrd evra. Direktne obaveze države na kraju decembra 2014.godiune iznosile su 20,2 mlrd evra, a od toga unutrašnji dug je iznosio 8,2 mlrd evra, a spoljni dug 12,0 mlrd evra. Ukupno indirektne obaveze države iznose 2,5 mlrd evra a od toga 1,8 mlrd evra su strana dugovanja i 704 mln.evra su unutrašnja dugovanja.

Neodrživo visok i rastući fiskalni deficit u periodu posle svetske ekonomske krize doveli su do ubrzanog rasta javnog duga, od 2010. do 2013.godine u proseku za oko 2,5 mlrd.evra godišnje. Takav trend je nastavljen i u 2014.godini, tako da je budžetski manjak pokriven kreditom UAE u iznosu od 1 mlrd dolara i prvim delom kredita Ruske federacije od 300 mln. dolara uz pojačano zaduživanje na domaćem finansijskom tržištu.

Graf. 29. Učešće javnog duga u BDP R Srbije- centralni nivo vlasti

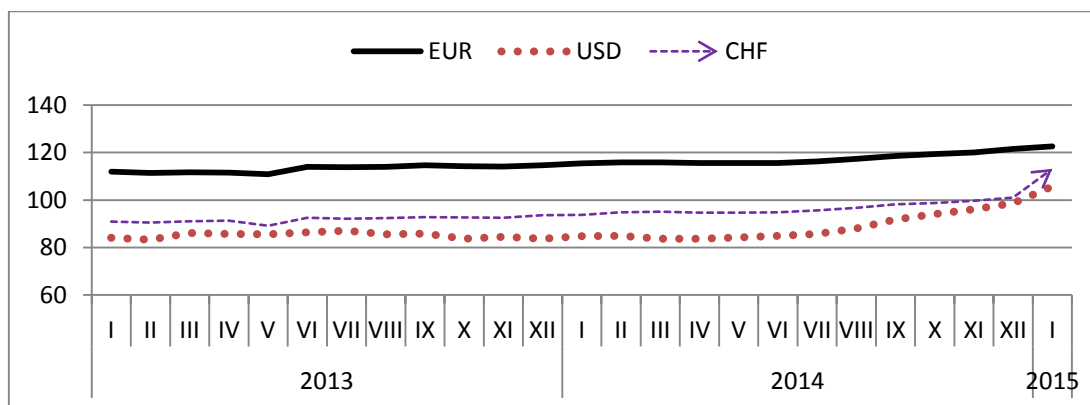

Izvor: NBS

Kurs dinara

Kurs dinara je na kraju decembra 2014.godine, u odnosu na kraj novembra, nominalno oslabio prema evru za -1,5%, prema dolaru za čak -2,6%, prema švajcarskom franku za 1,3%, i ako NBS u četvrtom kvartalu više puta intervenisala na deviznom tržištu neto prodajom deviza u iznosu od 765,0 mln. evra, kako bi smanjila prekomerne kratkoročne oscilacije deviznog kursa. Tako je od kraja prethodne godine dinar ukupno slabiji za 5,95% u odnosu na evro, za 7,9% u odnosu na švajcarski frank i 17,8% u odnosu na dolar.

Graf.30. Kretanje kursa dinara u odnosu na strane valute

Izvor: NBS

Usled različitog karaktera monetarnih politika ECB-a i FED-a, dolare je ojačao u odnosu na evro, posledično, došlo je do ukidanja minimalnog kursa švajcarskog franka u odnosu na evro, što je uzdrvalo svetsko finansijsko tržište i svih onih zemalja u kojima je deo kreditnog portfolija banaka denominovan u francima.

Monetarni pokazatelji

Novčana masa M1 poslednjeg dana novembra 2014.godine, iznosila je 410,2 mlrd. dinara, što predstavlja rast za od 3 mlrd.evra, novčana masa M2 je iznosila 591,8 mlrd.evra i manja je za 860 mln. evra a novčana masa M3 je povećana za oko 10 mlrd.evra u odnosu na stanje na kraju prethodnog meseca.

U odnosu na isti mesec prethodne godine, pad novčane mase iskazan je samo u sektoru drugih finansijskih organizacija, dok je u drugim sektorima zabeležen rast.

Ukupna štednja stanovništva poslednjeg dana novembra 2014.godine iznosila je 1.029,0 mlrd. dinara, što je za oko 8,3 mlrd.dinara više nego u prethodnom mesecu. Usled depresijacije kursa dinara, ukupna štednja stanovništva u stranoj valuti je porasla za 8,7 mlrd.dinara, dok je opala štednja u dinarima za 370 mln.dinara u odnosu na prethodni mesec. U odnosu na isti mesec prethodne godine devizna štednja u novembru je veća za 56 mlrd dinara.

Devizne rezerve NBS su poslednjeg dana novembra 2014. godine, iznosile 10,3 mln eura, što je za 9,0% niže u odnosu na stanje u istom mesecu prethodne godine.

U prvom kvartalu 2014.godine referentna kamatna stopa NBS je bila 9,5% , da bi se u maju mesecu spustila na 9,0%, a narednih pet meseci na 8,5%. U novembru i decembru 2014.godina referentna kamatna stopa NBS zadržana je na nivou od 8,0%. Iako su inflatorni pritisci bili niski, povećana neizvesnost na međunarodnom finansijskom tržištu i njen uticaj na tokove kapitala, nalagala je da ublažavanje monetarne politike bude oprezno. Tokom godine kreditna aktivnost je bila usporena do četvrtog kvartala kada je podstaknuta programom subvencionisanih kredita privredi.

**Tab.14. Pregled kretanja industrijske proizvodnje u Vojvodini
po sektorima, oblastima i granama delatnosti
(indeksi za decembar i januar-decembar 2014. godine)**

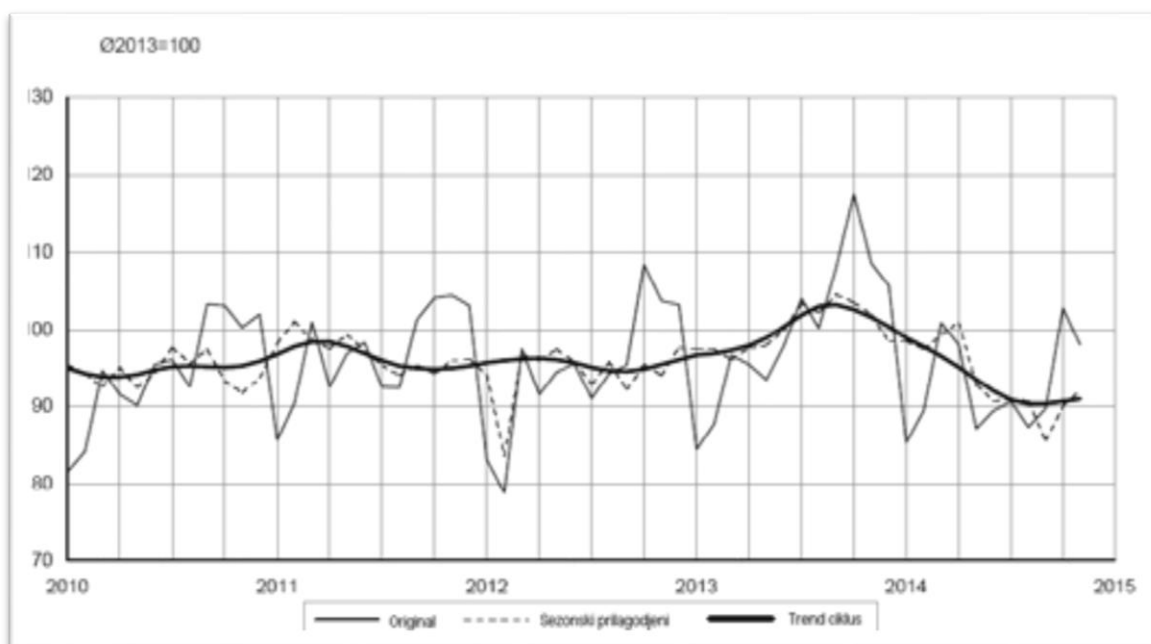
Naziv	Učešće %	XII 2014 XII 2013	I-XII 2014 I-XII 2013
<i>Industrija-ukupno</i>	100,0	110,4	101,4
<i>B Rudarstvo</i>	7,5	94,0	95,5
<i>C Prerađivačka industrija</i>	92,3	112,2	101,8
<i>D Snabdevanje el. energijom, gasom, parom i klimatiz.</i>	0,2	29,0	49,8
<i>Industrija po nameni proizvodnje</i>			
<i>1 Energija</i>	17,4	91,5	98,1
<i>2 Intermedijarni proizvodi, osim energije</i>	20,0	96,1	96,7
<i>3 Kapitalni proizvodi</i>	8,5	157,9	125,5
<i>4 Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	0,3	106,9	99,2
<i>5 Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	53,8	117,1	101,1
<i>Industrija po sektorima i oblastima proizvodnje</i>			
<i>B Rudarstvo</i>	100,0		
<i>B 05 Eksploatacija uglja</i>	0,1	174,2	132,4
<i>B 06 Eksploatacija sirove nafte i prirodnog gasa</i>	7,3	90,7	95,2
<i>061 Eksploatacija sirove nafte</i>	71,2	90,6	95,2
<i>062 Eksploatacija prirodnog gasa</i>	28,8	91,1	95,2
<i>B 08 Ostalo rudarstvo</i>	0,1	97,3	78,8
<i>081 Eksploatacija kamena, peska i gline</i>	93,0	90,5	79,1
<i>089 Eksploatacija ostalih ruda i kamena</i>	7,0	-	46,0
<i>C Prerađivačka industrija</i>	100,0		
<i>C 10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda</i>	36,9	131,5	106,8
<i>101 Prerada i konzervisanje mesa i proizvoda od mesa¹</i>	11,1	102,0	99,2
<i>103 Prerada i konzervisanje voća i povrća</i>	5,7	95,5	107,4
<i>104 Proizvodnja biljnih i životinjskih ulja i masti²</i>	17,7	96,7	110,7
<i>105 Proizvodnja mlečnih proizvoda</i>	3,4	124,8	106,7
<i>106 Proizvodnja mlinskih i skrobnih proizvoda</i>	6,8	126,5	115,6
<i>107 Proizvodnja pekarskih proizvoda i testenine</i>	7,1	111,4	100,5
<i>108 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda³</i>	39,6	193,9	106,3
<i>109 Proizvodnja gotove hrane za životinje</i>	8,6	144,2	111,5
<i>C 11 Proizvodnja pića</i>	4,3	99,8	94,5
<i>C 12 Proizvodnja duvanskih proizvoda</i>	1,7	67,6	91,6
<i>C 13 Proizvodnja tekstila</i>	0,3	105,2	94,2
<i>131 Priprema i predenje tekstilnih vlakana</i>	10,6	179,4	115,0
<i>139 Proizvodnja ostalog tekstila</i>	89,4	100,2	92,5
<i>C 14 Proizvodnja odevnih predmeta</i>	0,9	103,9	97,9
<i>141 Proizvodnja odeće osim krznene</i>	42,5	115,5	105,9
<i>143 Proizvodnja pletene i kukičane odeće</i>	57,5	96,8	94,1
<i>C 15 Proizvodnja kože i predmeta od kože</i>	0,3	60,2	83,0
<i>151 Štavljenje i dorada kože, proizvodnja torbi i kaiševa</i>	31,1	30,0	69,6

152 Proizvodnja obuće	68,9	108,0	107,1
C 16 Prerada drveta i proizvodi od drveta, osim nameštaja	0,3	149,5	140,9
161 Rezanje i obrada drveta	3,5	88,1	77,4
162 Proizvodnja proizvoda od drveta, plute, pruća i slame	96,5	153,5	145,4
C 17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1,1	87,7	107,7
C 18 Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	0,6	73,7	88,8
C 19 Proizvodnja koksa i derivata nafte	9,8	97,6	99,8
C 20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	6,2	63,5	78,0
201 Proizvodnja osnovnih hemikalija i plastičnih masa	81,1	58,2	73,7
202 Proizvodnja pesticida i hemikalija za poljoprivredu	0,1	125,1	286,0
203 Proizvodnja boja, lakova i sličnih premaza	0,4	100,6	143,1
204 Proizvodnja deterdženata, sapuna i toaletnih preparata	16,1	103,8	98,9
205 Proizvodnja ostalih hemijskih proizvoda	0,7	99,6	80,6
206 Proizvodnja veštačkih vlakana	1,6	122,8	91,3
C 21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata	13,5	116,0	101,0
211 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda	1,9	115,4	99,9
212 Proizvodnja farmaceutskih preparata	98,1	116,1	101,0
C 22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	2,0	79,9	90,6
221 Proizvodnja proizvoda od gume	27,1	91,6	99,9
222 Proizvodnja proizvoda od plastike	72,9	76,4	88,2
C 23 Proizvodnja proizvoda od nemetalnih minerala	1,0	116,9	103,4
231 Proizvodnja stakla i proizvoda od stakla	2,6	50,2	82,3
233 Proizvodnja građevinskih materijala od gline	63,6	126,3	104,6
234 Производња керамичких и порцеланских плоча	2,0	176,9	148,2
235 Proizvodnja cementa, kreča i gipsa	20,6	128,1	105,3
236 Proizvodnja proizvoda od betona, cementa i gipsa	4,7	82,4	99,5
239 Proizvodnja brusnih i ostalih nemetalnih proizvoda	6,4	91,4	93,0
C 24 Proizvodnja osnovnih metala	1,3	127,6	105,1
241 Proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura	22,4	140,9	89,0
242 Proizvodnja čeličnih cevi, profila i fitinga	2,6	66,0	79,0
243 Proizvodnja proizvoda primarne prerade čelika	0,4	44,7	107,3
244 Proizvodnja plemenitih i ostalih obojenih metala	6,9	74,0	125,0
245 Livenje metala	67,7	140,0	108,5
C 25 Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina	1,6	98,9	107,6
251 Proizvodnja metalnih konstrukcija	48,3	104,7	121,8
252 Proizvodnja metalnih cisterni i kontejnera	9,8	128,1	87,0
255 Kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala	3,1	56,6	101,4
257 Proizvodnja sečiva, alata i metalne robe	17,6	126,4	142,6
259 Proizvodnja ostalih metalnih proizvoda	21,2	75,8	74,5
262 Proizvodnja računara i periferne opreme	93,9	120,8	95,8
264 Proizvodnja elektronskih uređaja za široku potrošnju	1,0	23,4	80,6
265 Proizvodnja mernih instrumenata i satova	5,1	83,1	130,4
C 27 Proizvodnja električne opreme	2,8	89,9	92,6
271 Proizvodnja elektromotora i opreme za distribuciju	56,7	118,4	108,3
272 Proizvodnja baterija i akumulatora	3,1	25,6	25,1
273 Proizvodnja žičane i kablovske opreme	34,4	75,4	99,7
274 Proizvodnja opreme za osvetljenje	0,1	100,1	77,8
275 Proizvodnja aparata za domaćinstvo	5,6	130,6	99,9
279 Proizvodnja ostale električne opreme	0,1	8,4	100,7
C 28 Proizvodnja nepomenutih mašina i opreme	3,9	264,7	187,6
281 Proizvodnja mašina opšte namene	31,6	104,6	93,6
282 Proizvodnja ostalih mašina opšte namene	64,5	1551,7	986,2

283 Proizvodnja mašina za poljoprivredu i šumarstvo	2,6	151,4	94,9
284 Proizvodnja mašina za obradu metala i alatnih mašina	0,9	70,0	106,0
289 Proizvodnja ostalih mašina za specijalne namene	0,3	101,2	119,6
C 29 Proizvodnja motornih vozila i prikolica	2,0	97,4	91,8
292 Proizvodnja karoserija za motorna vozila i prikolice	1,0	195,0	141,2
293 Proizvodnja delova za motorna vozila i motore	99,0	96,9	91,7
C 30 Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	0,1	172,1	154,6
302 Proizvodnja lokomotiva i šinskih vozila	82,0	172,0	196,5
309 Proizvodnja ostalih transportnih sredstava	18,0	172,4	115,8
C 31 Proizvodnja nameštaja	0,2	91,2	92,1
C 32 Ostale prerađivačke delatnosti	1,5	100,5	94,7
325 Proizvodnja medicinskih i stomatoloških materijala	99,6	101,2	94,4
329 Ostale prerađivačke delatnosti	0,4	35,4	126,7
331 Popravka metalnih proizvoda, mašina i opreme	93,0	113,9	100,6
332 Montaža industrijskih mašina i opreme	7,0	80,0	91,2
D 35 Snabdevanje el. energijom, gasom i parom	0,2	29,0	49,8

Graf.31. Trend kretanja industrijska proizvodnja R Srbije 2010.-2014.
(baza prosek 2013.g.)

**Tab.15. Pregled kretanja spoljnotrgovinske razmene Vojvodine
- izvoza i uvoza po principu KD**

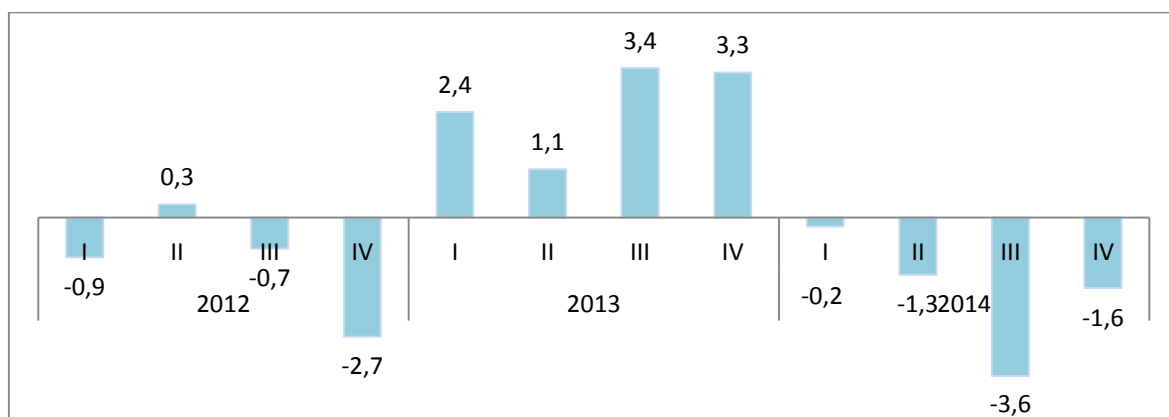
SEKTOR / OBLAST		IZVOZ (USD) 2013	IZVOZ (USD) 2014	učešće %	Index
01	Poljoprivredna proizvodnja	537.698.151	631.151.448	12,2	117,4
02	Šumarstvo i seča drveća	1.578.832	2.045.279	0,0	129,5
03	Ribarstvo i akvakulture	381.443	711.019	0,0	186,4
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMAR. I RIBARSTVO	539.658.426	633.907.746	12,2	117,5
05	Vadenje uglja	319.787	205.857	0,0	64,4
06	Vadenje sirove nafte i prirodnog gasa	17.465.925	3.815.508	0,1	21,8
08	Ostalo rudarstvo	1.796.346	2.095.909	0,0	116,7
B	RUDARSTVO	19.590.032	6.117.279	0,1	31,2
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	849.910.322	812.647.125	15,6	95,6
11	Proizvodnja pica	111.907.640	103.917.444	2,0	92,9
12	Proizvodnja duvanskih proizvoda	10.097.121	10.984.610	0,2	108,8
13	Proizvodnja tekstila	80.324.935	82.110.924	1,6	102,2
14	Proizvodnja odevnih predmeta	159.701.857	187.178.576	3,6	117,2
15	Proizvodnja kože i predmeta od kože	92.122.414	119.403.082	2,3	129,6
16	Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute,	106.993.429	95.228.302	1,8	89,0
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	23.695.277	23.962.906	0,5	101,1
18	Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	18.616	24.531	0,0	131,8
19	Proizvodnja koksa i derivata nafte	392.286.779	462.181.987	8,9	117,8
20	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	508.510.292	387.805.095	7,5	76,3
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih pr.	209.004.274	203.810.217	3,9	97,5
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	391.750.622	384.947.879	7,4	98,3
23	Proizvodnja pr.od ostalih nemetalnih minera	89.048.815	89.002.267	1,7	99,9
24	Proizvodnja osnovnih metala	240.720.468	230.661.591	4,4	95,8
25	Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina	119.138.512	130.768.970	2,5	109,8
26	Proiz. kompjutera, elektronskih i optičkih pr.	20.702.511	26.061.581	0,5	125,9
27	Proizvodnja električne opreme	245.978.355	256.942.814	4,9	104,5
28	Proiz. mašina i opreme na drugom mestu	239.138.873	351.980.114	6,8	147,2
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i	251.995.501	310.020.075	6,0	123,0
30	Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	32.886.396	44.249.523	0,9	134,6
31	Proizvodnja nameštaja	26.391.914	52.033.832	1,0	197,2
32	Ostale preradivačke delatnosti	72.066.379	75.859.956	1,5	105,3
C	PRERAĐIVACKA INDUSTRIJA	4.274.391.302	4.441.783.402	85,5	103,9
D 35	Snabdevanje elek.energijom, gasom, parom	1.613.441	1.876.690	0,0	116,3
E 38	Skupljanje, obrada i odlaganje otpada;	75.148.489	60.120.256	1,2	80,0
J	INFORMISANJE I KOMUNIKACIJE	23.845.057	25.094.391	0,5	105,2
M	STRUCNE, NAUCNE, INOV. I TEH. DEL.	34.295	84.155	0,0	245,4
R	UMETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	623.781	45.519	0,0	7,3

SEKTOR / OBLAST		UVOZ (USD) 2013	UVOZ (USD) 2014	učešće %	Index
01	Poljoprivredna proizvodnja	219.335.832	235.121.109	3,8	107,2
02	Šumarstvo i seca drveca	3.160.558	3.085.972	0,1	97,6
03	Ribarstvo i akvakulture	245.108	277.243	0,0	113,1
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	222.741.498	238.484.324	3,9	107,1
05	Vadenje uglja	7.116.098	8.243.174	0,1	115,8
06	Vadenje sirove nafte i prirodnog gasa	1.830.446.213	1.714.870.275	28,1	93,7
07	Vadenje ruda metala	193.492	204.547	0,0	105,7
08	Ostalo rudarstvo	15.103.203	12.879.555	0,2	85,3
B	RUDARSTVO	1.852.859.006	1.736.197.551	28,4	93,7
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	274.069.171	275.168.099	4,5	100,4
11	Proizvodnja pica	16.559.371	16.705.741	0,3	100,9
12	Proizvodnja duvanskih proizvoda	16.521.098	16.178.775	0,3	97,9
13	Proizvodnja tekstila	127.674.176	126.764.684	2,1	99,3
14	Proizvodnja odevnih predmeta	92.140.078	91.030.465	1,5	98,8
15	Proizvodnja kože i predmeta od kože	99.795.233	102.646.385	1,7	102,9
16	Prerada drveta i proiz.i od drveta, plute, slame	83.220.435	84.032.840	1,4	101,0
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	89.263.717	88.957.970	1,5	99,7
18	Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	1.361.179	1.454.557	0,0	106,9
19	Proizvodnja koksa i derivata nafte	480.607.203	489.871.587	8,0	101,9
20	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	618.857.981	603.521.210	9,9	97,5
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih	85.217.334	85.056.658	1,4	99,8
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	224.362.937	224.033.959	3,7	99,9
23	Proizvodnja pr.od ostalih nemetalnih minera	93.657.824	93.623.549	1,5	100,0
24	Proizvodnja osnovnih metala	291.954.757	293.197.694	4,8	100,4
25	Proizvodnja metalnih pr., osim mašina i ured.	173.046.293	173.967.679	2,8	100,5
26	Proiz. kompjutera, elektronskih i optickih pr.	141.678.602	133.040.251	2,2	93,9
27	Proizvodnja elektricne opreme	263.581.956	264.020.543	4,3	100,2
28	Proizvodnja mašina i opreme	513.321.566	514.982.008	8,4	100,3
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica	290.136.567	289.734.330	4,7	99,9
30	Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	22.569.686	23.111.561	0,4	102,4
31	Proizvodnja nameštaja	19.648.461	20.290.326	0,3	103,3
32	Ostale preradivacke delatnosti	43.880.476	44.389.966	0,7	101,2
C	PRERADIVACKA INDUSTRIJA	4.063.126.101	4.055.780.837	66,4	99,8
D 35	Snabdev. elek.energijom, gasom, parom	386.410	424.426	0,0	109,8
E 38	Skupljanje, obrada i odlaganje otpada;	57.912.434	58.375.810	1,0	100,8
J	INFORMISANJE I KOMUNIKACIJE	5.687.100	5.857.134	0,1	103,0
M	STRUCNE, NAUCNE, INOVAC. I TEH.	10.165	10.242	0,0	100,8
R	UMETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	4.584	4.584	0,0	100,0

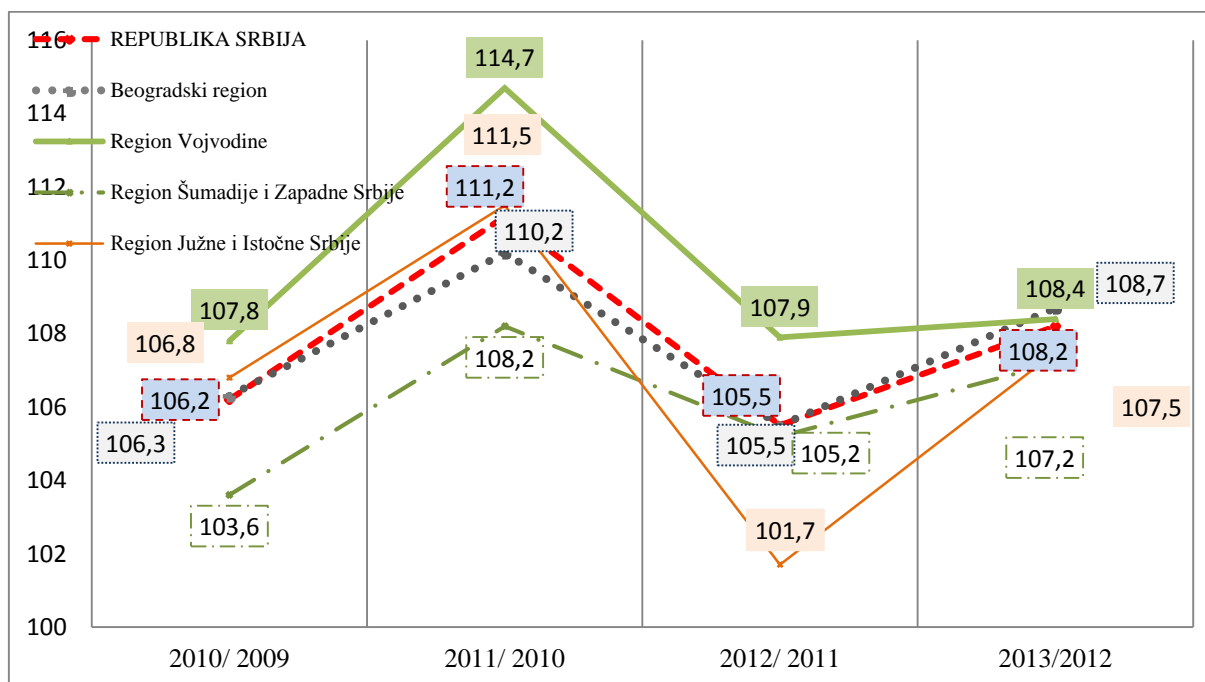
Prilog:

Prilog prikaza nekih važnijih indikatora ekonomske aktivnosti Republike Srbije i regiona Vojvodine za koje nemamo novije podatke od stanja u 2013.godini a bitni su za ocenu postignutih rezultata u 2014.godini:

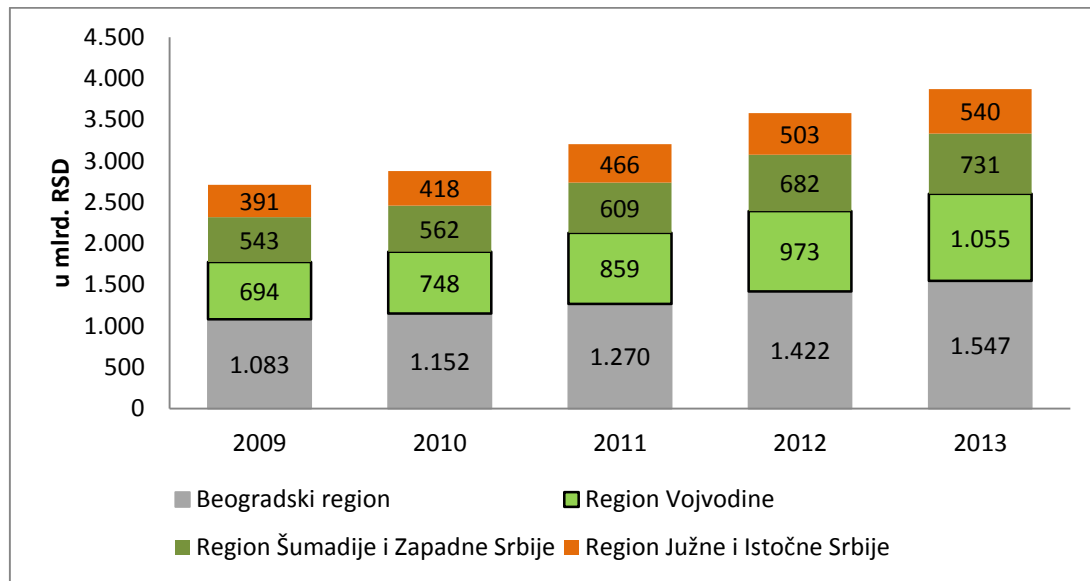
Graf. 32. Kretanje kvartalnog BDP Republike Srbije (u stalnim cenama) u 2013. i 2014.godini

Graf.33. Kretanje Regionalnog bruto domaćeg proizvoda 2009-2013.godina

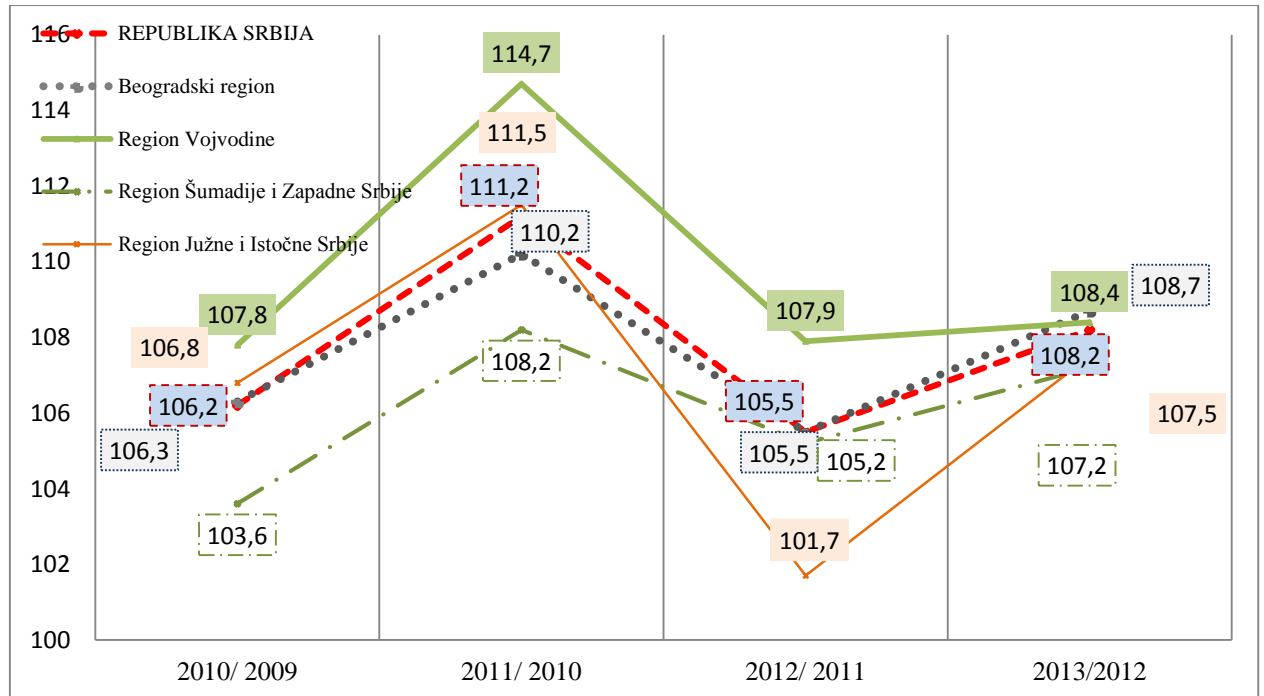

Graf. 34. Regionalni Bruto domaći proizvod u mlrd.RSD

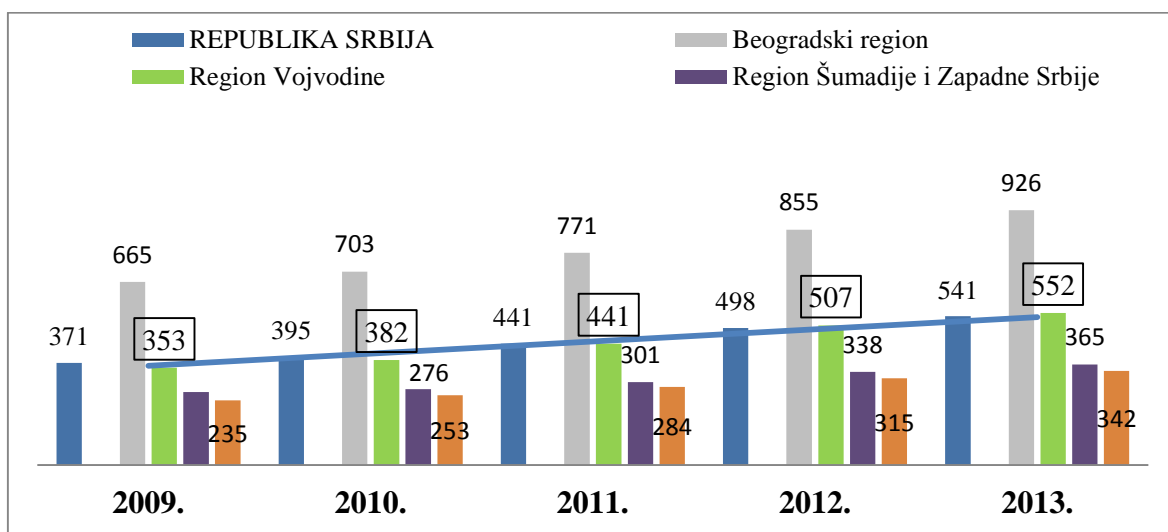
Izvor: RZS, obrada PKV

Graf. 35. Kretanje regionalnog BDP od 2009.-2013. godine

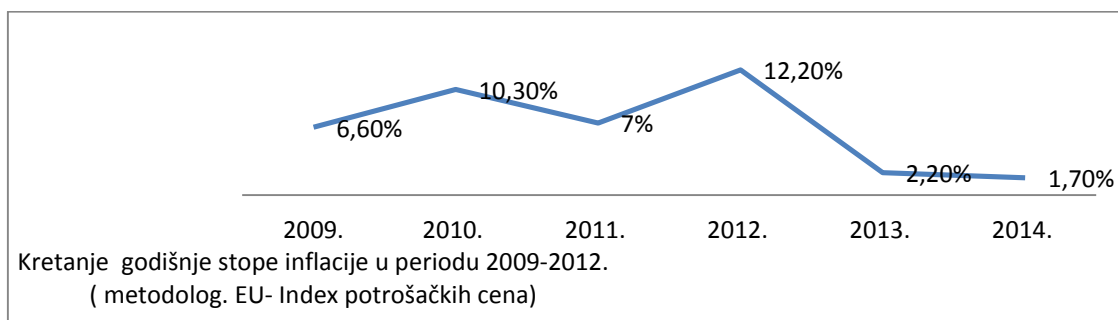
Izvor: RZS, obrada PKV

Graf.36. Regionalni BDP po stanovniku 000 RSD

Izvor: RZS, obrada PKV

**Graf.37. Kretanje godišnje stope inflacije od 2009.-2014.godine-
(metod. Index potrošačkih cena)**

Izvor: RZS, obrada PKV

Graf. 38. Pregled učešća preduzeća po regionima u 2013. godini

